

**TABLICA REZULTATA SUDJELOVANJA JAVNOSTI, MIŠLJENJA TIJELA I/ILI OSOBA ODREĐENIH
POSEBNIM PROPISIMA**

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		OPĆI KOMENTARI		
1.	Tomislav Pavošević	<p>Napomena: Prijedlog uz savjetovanje o „Nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu“ povezujem sa svojim prijedlogom u savjetovanju za „Izmjenu i dopunu Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica“ koje provodi isto Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, a savjetovanje je otvoreno do 10.5.2019.</p> <p>Predlažem da se u Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, ugradi dio koji se odnosi na zbrinjavanje stakleničkih plinova koji nastaju u stočarskoj i u poljoprivrednoj proizvodnji.</p> <p>1. Zbrinjavanje oslobođenih stakleničkih plinova</p> <p>Naime, Strategijom energetskog razvoja Republika Hrvatska je postavila za cilj da će u 2020. godini iz poljoprivredne</p>	Odbijeno	<p>Prijedlog nije predmet Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.</p> <p>Prijedlog je vezan za politiku smanjenja emisije stakleničkih plinova i vezana je za izradu Strategije niskougljičnog razvoja za razdoblje do 2030. s pogledom na 2050.g. koja je u izradi i biti će u javnoj raspravi krajem 2019.g. Glede financiranja mjera prilagodbe sredstva će se</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>proizvodnje u energetske svrhe iskoristiti oko 100 milijuna m³ bioplina. Očekivanje za razdoblje do 2040. odnosno do 2070. moglo bi biti i dvostruko veće, ali se uz postojeću dinamiku izgradnje kogeneracijskih postrojenja za proizvodnju električne i toplinske energije teško može postići. Najveći dio proizvedenih stakleničkih plinova od kojih je najopasniji metan, završit će u atmosferi. Kada se kolokvijalno govori o stakleničkim plinovima, obično se misli na ugljični dioksid, čime se ispušta iz vida činjenica da je metan 70 puta jači staklenički plin, a može se iskoristiti za proizvodnju energije. Također, ispušta se iz vida činjenica da atmosferska vodena para najviše doprinosi efektu staklenika.</p> <p>Točno je da se izgaranjem bioplina (metan: 50%; CO₂: 50%), u količini koja daje jednu tonu metana, dobije 5,7 tona ugljičnog dioksida (izgaranje metana: 2,7 tona; CO₂ izravno iz bioplina: 3,0 tona) i 560 kilograma vode. Ako se radi o godišnjoj proizvodnji, tu količinu ugljičnog dioksida 186 hrastovih stabala starih 50 godina ugradi u drvenu masu u jednoj godini.</p> <p>Ugljični dioksid koji bi se oslobodio izgaranjem svih 100 milijuna kubičnih metara bioplina koliko je planirano Strategijom energetskeg razvoja Republika Hrvatska do</p>		koristiti prvenstveno iz fondova EU.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>2020. godine, 200 je puta manji od kapaciteta svih šumskih površina u Republici Hrvatskoj, izračunato prema prosječnoj hrastovoj šumi staroj 50 godina.</p> <p>Primjerice, za zbrinjavanje ugljičnog dioksida koji bi se u kogeneracijskom postrojenju ukupne snage jedan megawat (1 MW) oslobodio iz bioplina, potrebno je osigurati 350 ha hrastove šume stare 50 godina.</p> <p>Iz ovoga se vidi da u Republici Hrvatskoj ne bi bio problem zbrinuti sav ugljični dioksid koji bi se oslobodio izgaranjem bioplina, ali bi problem nastao ako se ne bi iskoristio metan koji se oslobađa u stočarskoj i poljoprivrednoj proizvodnji, ili ako se ne sakupi voda koja se oslobađa izgaranjem bioplina, koja bi kao vodena para završila u atmosferi.</p> <p>Ako se do 2040. odnosno do 2070. planira višestruko veća proizvodnja bioplina, rješenje bi bilo da se uz izgradnju kogeneracijskog postrojenja predvidi obaveza pošumljavanja s linearnim povećanjem površine od primjerice početnih 10% u 2020. do 100% potrebne površine u 2070. godini.</p> <p>Za postrojenje ukupne toplinske i električne snage 1 MW, koja bi bila u funkciji 50 godina, potrebno bi bilo zasaditi</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>hrastovu šumu na površini od 353 ha, uz gustoću pošumljavanja od 680 stabala/ ha.</p> <p>Pri tom bi bilo potrebno ograničiti raspolaganje drvnom masom iz šume koja je zasađena namjenski i to tako da se drvna masa ne smije koristiti u razdoblju kraćem od primjerice 50 godina. Poslije tog roka smjela bi se upotrijebiti samo u drvnj industriji i ne bi se smjela koristiti za ogrjev.</p> <p>Dobro bi bilo ovo savjetovanje za „Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu“ povezati sa savjetovanjem za „Izmjenu i dopunu Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica“, koje također vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (savjetovanje je otvoreno do 10.5.2019.).</p> <p>Naime, dio sredstava od prodaje emisijskih jedinica mogao bi se dodijeliti Hrvatskim šumama, ili drugom investitoru, za namjensko pošumljavanje radi skladištenja ugljika koji ima porijeklo u bioplenu iz stočarske i poljoprivredne proizvodnje, odnosno koji je oslobođen u kogeneracijskom postrojenju na bioplin. Namjenski pošumljena površina koja bi se financirala sredstvima dobivenim od prodaje emisijskih jedinica</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>iznajmljivala bi se investitorima koji bi ulagali u kogeneracijska postrojenja i to uz manju naknadu, ili bez naknade.</p> <p>Na drvenu masu bi se moralo postaviti isto ograničenje raspolaganja kao i za pojedinačno pošumljavanje.</p> <p>2. Poticanje izgradnje kogeneracijskih postrojenja</p> <p>Izgradnja kogeneracijskih postrojenja je preduvjet za zbrinjavanje stakleničkih plinova koji se oslobađaju u stočarskoj i poljoprivrednoj proizvodnji, a potrebno ih je izgraditi koliko je god moguće bliže lokacija proizvodnje, u blizini peradarskih, svinjogojskih i govedarskih farmi. U pravilu bi se radilo o razmjerno malim snagama između 20 do 200 kW, u obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, kojima bi se morale pripremiti poticajne mjere.</p> <p>Za upoznavanje s mogućnostima i koristi od zbrinjavanja otpada u stočarskoj i poljoprivrednoj proizvodnji mogla bi se izgraditi tipska postrojenja koja bi bila ogledni primjerci u peradarskoj, svinjogojskoj i govedarskoj proizvodnji. Tri tipa oglednih postrojenja potrebna su radi velike razlike u veličini i vrsti digestora u kojima se proizvodi bioplin. Na bazi tipskih</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>postrojenja izradili bi se i tipski projekti koji bi se kao poticaj besplatno ustupali investitorima, odnosno zainteresiranim OPG.</p> <p>Poznato je da OPG danas imaju problema s takozvanom Nitratnom direktivom EU o dopuštenoj količini nitrata na pojedinom području, zbog koje su OPG prisiljeni investirati u odlagališta stajnjaka čime se od zagađenja štite podzemne vode. Međutim, u atmosferu odlazi metan kao vrlo opasan staklenički plin. Umjesto izgradnje odlagališta stajnjaka rješenje bi bilo u izgradnji digestora i korištenju bioplina.</p> <p>U već spomenutom savjetovanju za „Izmjenom i dopunom Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica“ predložit ću financiranje izrade tipskih projekata i financiranje izgradnje oglednih primjeraka kogeneracijskih postrojenja.</p> <p>3. Zbrinjavanje proizvedenog ugljičnog dioksida i vodene pare dobivenih prilikom izgaranja prirodnog plina</p> <p>Uz godišnju potrošnju prirodnog plina u Republici Hrvatskoj koja iznosi oko 3.000 milijuna kubičnih metara (3*10⁹ m³/god), izgaranjem se oslobađa pet milijuna tona ugljičnog dioksida i milijun tona vodene pare. Za zbrinjavanje</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>proizvedenog ugljičnog dioksida potrebna je hrastova šuma stara 50 godina u površini od 243.000 ha, što je deset puta manje od površine svih šuma u Republici Hrvatskoj (2.700.00 ha).</p> <p>Izgaranjem godišnje potrošnje prirodnog plina dobije se i milijun tona vodene pare (3.000 tona/ dan) pa je potrebno u kućanstvima poticati ugradnju takozvanih kondenzacijskih bojlera, a u industriji i energetici uvoditi tehnologije koje omogućavaju prikupljanje dobivene vodene pare.</p>		
2.	Hrvatska permakultura	<p>Strategija je razočaravajuće neambiciozna i pokazuje vrlo nizak nivo sistemskog razmišljanja i shvaćanja o kompleksnoj interakciji raznih čimbenika, te činjenice da se prilagodba klimatskim promjenama ne može i ne smije razmatrati odvojeno od niskougljičnog razvoja i drastičnog smanjenja emisija stakleničkih plinova.</p> <p>Zanemarena su ili potpuno izostavljena učinkovita parcijalna rješenja poput lokalizacije proizvodnje hrane i poticanje agrošumarstva i regenerativne poljoprivrede.</p> <p>Stječe se dojam da strategija razmatra klimatske promjene kao da se ništa drugo neće promijeniti zbog utjecaja klimatskh promjena. Strategiju prilagodbe klimatskim</p>	Primljeno na znanje	Prilikom izrade Nacrta Strategije prilagodbe koje je trajalo 18 mjeseci, održano je mnoštvo radionica, konzultacija te konferencija na kojima su sudjelovali predstavnici svih relevantnih dionika. Ukupno je u izradi Strategije bilo uključeno 308 raznih dionika te preko 800 predstavnika tih dionika. Izradi Strategije prilagodbe se pristupilo na

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>promjenama nema smisla raditi s pretpostavkom da će ekonomski i društveno sve ostati isto, tj. da će energija (bez obzira na izvore), tehnologije, robe i usluge koje nude dobavljači u privatnom ili javnom vlasništvu ostati jednako dostupne u uvjetima eskalacije ekološke krize - jer će to neizbježno dovesti i do eskalacije ekonomske i društvene krize. Potrebno je uzeti u obzir nekoliko različitih scenarija i tih aspekata prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>Takav pristup dovodi do skepse u ozbiljne namjere predlagača za istinsko poduzimanje mjera prilagodbe klimatskim promjenama i stječe se dojam da se strategija donosi iz formalnih, a ne stvarnih razloga.</p>		<p>nadasve sistematski način te su u njejoj izradi sudjelovali relevantni nacionalni stručnjaci koji su sagledali sve aspekte i poveznice koje se odnose na prilagodbu klimatskim promjenama. Ova Strategija je horizontalna te je od prioritetne važnosti pokrenuti društveni proces prihvaćanja koncepta prilagodbe klimatskim promjenama i u drugim sektorskim područjima (npr. poljoprivreda). Na sektorskim strategijama je dalje definirati mjere prilagodbe.</p>
3.	Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba	1. u tablici 5-9 Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u području prostorno planiranje i prostorno uređenje u mjerama PP-03 I PP-04 dodati iza riječi županijski zavod i	Prihvaćeno	Komentari su prihvaćeni te je nadopunjen dio predloženog teksta.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>promjena, preporučuje se da se djelokrug aktivnosti koje FZOEU može financirati proširi i na mjere i aktivnosti vezane uz prilagodbu klimatskim promjenama." dodaje se tekst " Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba odnosno županijski zavodi za prostorno uređenje su ključni dionici jer izrađuju, odnosno koordiniraju izradu i prate provedbu prostornih planova područne (regionalne) razine, odnosno Grada Zagreba, izrađuju izvješće o stanju u prostoru, vode informacijski sustav prostornog uređenja i upravljaju njime u okviru njegovih ovlasti, pripremaju polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova i drugo. Dekarbonizacija, energetska tranzicija i ublažavanje odnosno prilagodba klimatskim promjenama zahvatit će sva područja ljudskog djelovanja i života. Prostorno i urbanističko planiranje kao multidisciplinarna djelatnost jedino kroz planska rješenja objedinjuje sve sektore, tako da su prostorni planovi glavni instrumenti provedbe klimatskih politika sa snagom i pravnom prirodom podzakonskog propisa."</p> <p>5. u poglavlju strateška procjena utjecaja na okoliš strategije prilagodbe i glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu između dijelova teksta prostorno planiranje i uređenje i upravljanje obalnim područjem i Prostorno planiranje i uređenje dodati poglavlje "Urbanističko planiranje i</p>	Prihvaćeno	Komentari su prihvaćeni te je predloženim tekstom nadopunjena aktivnost PP-03-03 u mjeri PP-03 pod nazivom „Integracija mjera

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>uređenje Zagreba i ostalih velikih gradova sa sljedećim mjerama XX Zagreb i ostali veliki gradovi posebno su osjetljivi na štetne posljedice klimatskih promjena, tako da u postupku urbanističkog planiranja i uređenja jedan od glavnih ciljeva treba biti renaturalizacija i regeneracija urbanog tkiva upotrebom rješenja temeljenih na prirodi. Mjere obuhvaćaju: preispitivanje i reduciranje zona namijenjenih gradnji, širenje zona planiranih za javne zelene površine, širenje zona zaštitnog zelenila, planiranje zona za gradske vrtove- urbano vrtlarenje, uređenje potoka s prirodnim obilježjima toka, planiranje vodenih površina i javnih česmi, planiranje spremišta oborinskih voda i njihovo iskorištavanje, širenje pješačkih zona i prostora za pješake, pješaka, biciklista i javni prijevoz staviti na vrh hijerarhije mobilnosti, profile prometnica planirati sa obostranim drvoredom, planirati renaturalizaciju odnosno ozelenjavnje velikih asfaltiranih površina tipa parkirališta i slično, pri obradi ploha dati prednost materijalima s većom albedo vrijednosti.</p> <p>XX Prostornim i urbanističkim planovima treba odrediti zone i smjernice za klimatski neutralne i klimatski pozitivne dijelove grada.</p> <p>XX Prostornim i urbanističkim planovima treba integrirati optimalna rješenja dekarbonizacije, energetske tranzicije i</p>		<p>prilagodbe u sustav prostornog uređenja i planiranja“.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>prilagodbe klimatskim promjenama u funkciji zaštite zdravlja stanovnika i povećanja kvalitete zraka odnosno života stanovnika. "</p> <p>6. u navedenom poglavlju Prostorno planiranje i uređenje dodati tekst "XX Poseban naglasak u prostornom planiranju treba biti na zaštiti prirodnih resursa: vode (voda za piće) i mora, zraka, šuma i osobito vrijednom poljoprivrednom tlu. Prostornim planovima šumske površine i osobito vrijedno poljoprivredno tlo nije moguće smanjivati. Obavezno je pošumljavanje degradiranih i drugih prostora, a sve u funkciji prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena."</p> <p>OBRAZLOŽENJE: dostavljeni prijedlozi idu u prilog jačanju Županijskih zavoda za prostorno uređenje i Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba kao važnih dionika u sustavu prostornog planiranja koji objedinjavaju multisektorski i interdisciplinarni pristup u procesu niskougličnog razvoja, energetske tranzicije i prilagodbe klimatskim promjenama kroz izradu i praćenje urbanističkih i prostornih planova kao glavnih regulatornih dokumenata (koji imaju snagu pod zakonskog propisa).</p>	Prihvaćeno/ primljeno na znanje	<p>Komentari su prihvaćeni te je predloženim tekstom nadopunjena 24. mjera zaštite okoliša.</p> <p>Drugi dio komentara koji se odnosi na šumske površine i pošumljavanje regulirano je drugim sektorskim dokumentima koji se odnose na šumarstvo i zaštitu prirode.</p>
4.	ZELENA AKCIJA	Nacrt strategije se ne čini dovoljno ambicioznim, s obzirom na razdoblje za koje je namijenjena (2030.-2040.) kada se	Primljeno na znanje.	Komentar je primljen na znanje te će se prilikom

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>očekuje suvremeni pristup rješavanju problema s kojima ćemo se susretati uslijed klimatske krize. Smatramo kako je nužan daljnji razvoj mjera prilagodbe klimatskim promjenama, ali također presudna je primjena i praćenje provedbe tih mjera.</p> <p>Prvenstveno bi trebalo napraviti analizu ranjivosti pojedinih specifičnih područja i ekosustava (otoci, dolina Neretve itd.) te na temelju toga planirati pojedine mjere. U samoj strategiji se ne spominju konkretne lokacije provedbe pojedinih mjera čime one ostaju nedovoljno definirane. Posebice je važno napraviti procjenu utjecaja pojedinih zahvata koji su planirani unutar ekološke mreže te taj utjecaj smanjiti na najmanju moguću mjeru.</p> <p>U izvješću o provedbi EU strategije o prilagodbi klimatskim promjena iz 2018. EU naglašava važnost prilagodbe na razini ekosustava (npr. zaštitne mjere u poljoprivredi, zelena infrastruktura, prirodna zaštita). Takve mjere pružaju</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>	<p>izrade Akcijskog plana detaljnije razraditi mjere prilagodbe kao i praćenje njihove provedbe.</p> <p>Procjena ranjivosti je napravljena za područje cijele RH te je na osnovu toga i napravljen prijedlog mjera prilagodbe, koje uključuje daljnje ulaganje u sektorsko modeliranje koje će dati konkretnije procjene ranjivosti specifičnih područja i ekosustava. Također je na regionalnoj i lokalnoj samoupravi uzeti rezultate klimatskog modeliranja u obzir pri definiranju svojih strateških dokumenata.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>višestruka koristi uključujući i koristi za biološku raznolikost, ekosustave, prilagodbu i ublažavanje klimatskim promjenama, kvalitetu zraka i tla te dobiti za društvo. Stoga bi se aktivnosti trebale fokusirati na promjenu stare infrastructure (nasipi, pragovi...) u zelenu infrastrukturu, koja će obnoviti prirodni krajobraz i ublažiti utjecaje klimatskih promjena.</p> <p>U kontekstu održivog upravljanja vodnim resursima, smatramo kako adaptacija na povećane rizike od poplava ne smije poslužiti kao izgovor za daljnju degradaciju slatkovodnih ekosustava u vidu masovnog kanaliziranja i pregrađivanja vodotokova (npr. aktivnosti HM-02-03 i HM-02-04). Takve konvencionalne mjere u upravljanju rizikom od poplava trebalo bi koristiti samo kao posljednju opciju i na područjima na kojima nema alternative, kao što su npr. veliki gradovi i druga gusto naseljena područja. Nasuprot tome, davanje više prostora rijekama i povećanje površine poplavnih područja (prirodne retencije), osim ublažavanja posljedica poplava, može donijeti dodatne koristi zaštiti prirode, turizmu i aktivnostima lokalne ekonomije, a također može obrnuti procese nestajanja određenih ekosustava. Na kraju, treba razmotriti i primjenu kratkoročnih mjera zaštite od poplava, kao što su montažne brane.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>	<p>Predloženo se već nalazi u mjerama vrlo visoke važnosti unutar Prioriteta 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja uz uzimanje u obzir da treba koristiti rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solutions).</p> <p>Predloženo se već nalazi u mjerama vrlo visoke važnosti unutar Prioriteta 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja uz uzimanje u obzir da treba koristiti rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solutions).</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Što se tiče izgradnje akumulacija u svrhu osiguravanja vode za navodnjavanje poljoprivrednih površina (mjera P-05), smatramo kako ona nikako ne bi smjela uključivati pregrađivanje prirodnih vodotoka. Izgradnja akumulacija na rijekama za sobom povlači čitav niz dobro dokumentiranih okolišnih i socijalnih problema kao što su: uništavanje lokalnih ekosustava, promjena životnih uvjeta koja za sobom povlači promjenu čitavih biocenoza, promjena režima pronosa sedimenta, utjecaj na razinu podzemnih voda, promjena mikroklimne područja, poplavljanje naselja i/ili poljoprivrednih površina... Osim toga, i same akumulacije su nezanemariv izvor stakleničkih plinova na globalnoj razini.</p> <p>Osim prilagodbe RH treba aktivno raditi i na smanjenju emisija CO2 te transformirati svoj energetska sektor do 2030 godine. Sva daljnja ulaganja u fosilne projekte i infrastrukturu su nedopustivi, između ostalog i zbog toga što će dodatno povisiti troškove mjera prilagodbi potrebnih da se saniraju posljedice tih emisija.</p> <p>Strategija se u nekoliko poglavlja poziva na izvještaj IPCC AR 5. Smatramo da najbitniji referentni izvještaj treba biti novi i relevantniji izvještaj - IPCC 1.5C koji stavlja naglasak na</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>	<p>Predloženo se već nalazi unutar Mjera zaštite okoliša koje su proizašle iz strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije prilagodbe te mjere ublažavanja negativnih utjecaja mjera iz Strategije prilagodbe na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, koje su proizašle iz glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>razliku utjecaja ciljeva i mjera ublažavanja i prilagodbe između 1.5 - 2 C. Ta razlika je izuzetno velika te cijevi i mjere trebaju težiti globalnim naporima ublažavanja i porasta temperature ispod 1.5 C kako bi posljedice bile što manje: https://www.ipcc.ch/sr15/</p> <p>Strategija također ignorira migracije ljudi uzrokovane štetnim utjecajima klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih pojava. Strategija mora jasno prepoznati da su migracije uzrokovane klimatskom krizom prisilne migracije te definirati mjere za pripremu prihvata klimatskih izbjeglica, u skladu s međunarodnim i domaćim pravom te javnim politikama, a u duhu zaštite ljudskih prava, solidarnosti i humanosti. Narativi koji prikazuju migracije kao destabilizirajući faktor su izuzetno opasni i neprihvatljivi. Potreban je prije svega human odgovor na migracije i poštivanje ljudskih prava, a posebno od strane zemalja Europske unije koji snose veliku odgovornost za uzrokovanje današnjih klimatskih promjena pa time i za politike ublažavanja i prilagodbe. Više: https://www.bib.irb.hr/778199</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>	<p>Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske aktivno radi na smanjenju emisija CO₂ i transformaciji društva na niskougljični razvoj.</p> <p>Predmetni izvještaj govori o promjeni globalne temperature u ovisnosti o koncentraciji stakleničkih plinova. Za RH je napravljeno recentnije modeliranje klime tijekom izrade Nacrta Strategije te na osnovu toga i procjena rizika za RH.</p> <p>Klimatske promjene su prepoznate i kao „sigurnosna prijetnja, rizik i izazov za Republiku</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				Hrvatsku“ stoga Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 73/2017) predviđa djelovanje u pravcu jačanja otpornosti na klimatske promjene i smanjenja rizika.
5.	Državni hidrometeorološki zavod	1) Kako je navedeno, za potrebe Strategije prilagodbe, prilagodba klimatskim promjenama jest sukladno Zakonu o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18), definirana kao proces koji ” ... podrazumijeva procjenu štetnih utjecaja klimatskih promjena i poduzimanje primjerenih mjera s ciljem sprječavanja ili smanjenja potencijalne štete koje one mogu uzrokovati. ”Ova definicija čini i okosnicu izrade Strategije prilagodbe. Prilagodba klimatskim promjenama, dakle, podrazumijeva poduzimanje određenog skupa aktivnosti s ciljem smanjenja ranjivosti prirodnih sustava i društva na klimatske promjene, povećanja sposobnosti oporavka nakon učinaka klimatskih promjena, ali i iskorištavanja potencijalnih pozitivnih učinaka, koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena.	Prihvaćen	Popravljen je narativ.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Strategiju prilagodbe bi ojačao element prilagodbe na klimatske promjene putem unapređenja pravovremenosti, pouzdanosti i točnosti predviđanja vremenskih uvjeta, posebno onih ekstremnih, u idućih nekoliko dana/tjedana.</p> <p>Naime, postoji niz mjera u Strategiji prilagodbe koji direktno ovise o točnosti prognostičkih modela za prognozu vremena i ekstremnih vremenskih uvjeta: 1) Vodni resursi: HM-01, HM-11, 2) Šumarstvo: ŠU-04, ŠU-06, 3) Biološka raznolikost: B-02, 4) Energetika: E-03, E-05, E-06, E-07, 5) Turizam: T-04, T05, 6) Zdravlje: ZD-06, 7) Upravljanje rizicima: UR-03, UR-04, kao i niz drugih mjera čija izvodivost ovisi o dostupnosti kvalitetnih prognostičkih vremenskih informacija.</p> <p>Stoga predlažemo dvije alternativne verzije dopune Tablice 5-11. Opće mjere...</p> <p>Prijedlog U Tablici 5-11 nadopuniti naziv mjere KM-01 kako slijedi: Naziv mjere KM-01 Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta za provedbu istraživačkih, primijenjenih i operativnih aktivnosti iz područja klimatskog modeliranja i prediktivnih tehnologija za predviđanje vremenskih i okolišnih uvjeta i povezanih</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Prema prijedlogu nadopunjena mjera KM-01.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>KM-01-02. Uključivanje novih ljudskih kapaciteta u razvoj prediktivnih tehnologija za predviđanje vremenskih i tehnoloških uvjeta visoke pouzdanosti</p> <p>KM-01-03 Uključivanje novih ljudskih kapaciteta u razvoju združenih klimatskih modela (atmosfera-ocean-tlo) i izrada klimatskih scenarija za područje Jadrana i Sredozemlja</p> <p>KM-01-04. Podrška razvoju združenih, multisektorskih prediktivnih modela pojave i utjecaja klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih pojava na razne gospodarske sektore i jačanje kapaciteta za primjenu tih modela</p> <p>2) Naglašavamo potrebu da se u postupku izrade Akcijskog plana ponovi postupak definiranja odgovornih i zainteresiranih dionika u izvedbi pojedinih mjera prilagodbe na klimatske promjene.</p>	Primljeno na znanje	U postupku izrade Akcijskog plana ponovit će se postupak definiranja odgovornih i zainteresiranih dionika u izvedbi pojedinih mjera prilagodbe na klimatske promjene.
6.	GIU "CROATIASTOČAR" Zagreb, Ivana Šibla 9	Analizirajući Nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru poljoprivrede mjere prilagodbe odnose se najvećim dijelom na poljoprivredna tla te mjere vezane na očuvanje vodnih resursa uključujući navodnjavanje, drenažne sustave te akumulacije vode.	Primljeno na znanje	Sektor stočarstva je djelomično obrađen kroz mjeru P-04 Uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura te pasmina

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Evidentno je da je izostavljen sektor stočarstva unutar ukupne poljoprivrede RH koji se već sada suočava sa posljedicama klimatskih promjena.</p> <p>Općenito, na globalnoj razini u ukupnoj potrošnji proteina, stočarstvo ima udio veći od 30% ukupne potrošnje proteina. Povećanje populacije stanovništva te rast standarda povećat će potrebu za povećanjem proizvodnje proteina animalnog podrijetla, po nekim procjenama, do 2050. godine za blizu 50%.</p> <p>Predlažemo da se za sektor stočarstva, posebno u strategiji, razrade mjere prilagodbe klimatskim promjenama rangirano po mjerama vrlo visoke važnosti, visoke i srednje važnosti. Porastom temperatura značajno će se, prema procjenama svjetskih eksperata, posebice u zatvorenim sustavima intenzivnog uzgoja, povećati broj različitih bakterioloških i virusoloških bolesti te bolesti koje se vertikalno prenose putem insekata i parazita.</p> <p>Održavanje optimalne temperature pretpostavlja značajna financijska ulaganja u nove sustave ventilacije, grijanja i hlađenja uključujući primjerenu termo-izolacijsku izvedbu uzgojnih kapaciteta te održanje optimalnih ambijentalnih uvjeta.</p> <p>Toplinski stresovi izrazito negativno utječu na metaboličke procese, reprodukciju, prirast i mortalitet u uzgoju.</p>		<p>domaćih životinja koje su otpornije na klimatske promjene kao i mjeru P-01</p> <p>Provedba ogledno-istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi te P-09</p> <p>Osiguranje poljoprivredne proizvodnje od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama.</p> <p>Skrećemo pažnju da Ministarstvo nadležno za poljoprivredu izrađuje Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. godine te da ona treba sadržavati ciljeve i smjernice djelovanja poljoprivredne politike kako bi se povećala</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru stočarstva također pretpostavljaju značajno veći utrošak energije pa valja predvidjeti financiranje proizvodnje obnovljivih izvora energije solarnih izvora te energije iz vjetra na uzgojnim kapacitetima.</p> <p>Poseban izazov u sektoru stočarstva je smanjenje emisije stakleničkih plinova jer prema procjenama eksperata na stočarsku proizvodnju otpada cca 15% sveukupne emisije stakleničkih plinova različito od vrste stoke odnosno peradi.</p> <p>Mjere prilagodbe u sektoru stočarske proizvodnje i prateće industrije pretpostavljaju i primjenu novih tehnologija bio ekonomije radi zaštite tla i očuvanje okoliša.</p> <p>Iz svih gore navedenih razloga predlažemo da se dodatno u strategiji definiraju mjere po važnosti uključujući ključne dionike te da se valoriziraju potrebna financijska ulaganja.</p>		<p>otpornost hrvatske poljoprivrede na sadašnje i buduće klimatske promjene.</p>
7.	Udruga Zelena Istra	<p>OZBILJAN PROPUST - NIJE ISTAKNUTA ULOGA TLA U BORBI PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA</p> <p>U predloženoj Strategiji nije u istaknuta uloga očuvanja tla u borbi protiv klimatskih promjena. Zalihe organskog ugljika u tlu imaju ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Tlo ima nezamjenjivu ulogu u skladištenju ugljika, budući da mu je kapacitet skladištenja tri puta veći od količine ugljika koja se nalazi u atmosferi i pet puta veći od količina koje sadržava vegetacija na svjetskoj razini. Tlo je, nakon oceana,</p>	Primljeno na znanje	<p>Uloga očuvanja tla u borbi protiv klimatskih promjena je neupitna i ovdje se na taj način tlo ne obrađuje jer navedeno u komentaru se povezuje s ublažavanjem klimatskih promjena, a ne s prilagodbom klimatskim</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>najveći rezervoar ugljika na Planetu, stoga je potrebno ne samo zadržati već i povećati tu njegovu ulogu i kapacitet skladištenja kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i usporile klimatske promjene. Smanjivanje količine organskog ugljika u tlu ima za posljedicu smanjivanje plodnosti, ali i ispuštanje ugljičnog dioksida u atmosferu - izostanak spominjanja utjecaja na klimatske promjene u današnjim okolnostima je veliki propust. Tlo je vrlo složen ekosustav velike bioraznolikosti: preko trećine svih živućih vrsta na planetu živi u tlu, gdje organizmi, od bakterija do malih sisavaca, surađuju u obavljanju zadataka koji su temelj života na planetu. Zajedno obnavljaju plodnost tla razgrađujući organsku tvar i pretvarajući je u humus, reguliraju ciklus hranjivih tvari i ugljik te na taj način i klimu, zadržavaju i pročišćavaju vodu koja tako filtrirana puni podzemne tokove, kontroliraju populacije patogenih mikroorganizama. Vrijednost usluga ekosustava koje pruža bioraznolikost tla je nemjerljiva: nikakva ljudska aktivnost ne može je zamijeniti. Tlo je temeljni resurs za dobrobit čovjeka i treba ga štititi i pažljivo njime upravljati kako bi mogao nastaviti održavati život na Zemlji. Degradaciji tla pridonose brojni procesi, a oni uključuju smanjivanje organskih tvari u tlu, onečišćenje, povećanje nepropusnih površina (površine pod betonom ili</p>		<p>promjenama. U Strategiji prilagodbe tlu je dana važnost kroz dvije predložene mjere P-02 Povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu i P-03 Primjena konzervacijske obrade tla. Tlo je ovdje sagledano u kontekstu slabe propusnosti na vodu, a time i štetnosti na plodnost i poljoprivrednim kulturama. Analiza postojećeg stanja i trendova i stupnja ranjivosti povezano s tlom predviđeno je kroz mjeru P-01 Provedba ogledno-istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>asfaltom), zbijanje tla odnosno smanjivanje poroznosti tla primjenom teške mehanizacije itd. Kako problem degradacije tla nije naveden kao ni uloga tla u sprječavanu klimatskih promjena, nema ni propisanih mjera zaštite.</p> <p>Pošto nedostaje opće načelo važnosti zaštite tla te analiza postojećeg stanja i trendova i stupnja ranjivosti, tako nedostaju mjere i mogući odgovori na izazove prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>Na stranicama Europske agencije za zaštitu okoliša možete pronaći podatke i preporučene mjere: https://www.eea.europa.eu/themes/soil/climate/soil-and-climate-change</p> <p>Iz teksta izdvajamo: Importantly soil is a major factor in our response to tackling climate change as it is the second largest carbon pool after the oceans. Soil carbon sequestration cannot be alone the solution due to the limited magnitude of its effects and its potential reversibility. Nevertheless, it could play an important role in climate mitigation in the short term together with other</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>measures, especially because of its immediate availability and the relatively low cost.</p> <p>These figures illustrate that soil is essential in the debate on how we tackle climate change, as the release of just a small fraction of the soil carbon stock could offset the savings achieved elsewhere.</p> <p>These figures illustrate that soil is essential in the debate on how we tackle climate change, as the release of just a small fraction of the soil carbon stock could offset the savings achieved elsewhere.</p> <p>ZELENA INFRASTRUKTURA Definicija koja se navodi u prijedlogu Strategije ne sadrži sve elemente koje taj pojam obuhvaća. S obzirom da je u Hrvatskoj zelena infrastruktura nepoznati pojam široj javnosti i ne koristi se u prostornom planiranju, za razliku od mnogih drugih europskih država koje su uvele tu obavezu, držimo da bi definicija trebala biti prikladnija kako bi pridonijeli edukaciji o njenom značaju i ulozi u zelenom gospodarstvu, kvaliteti života, očuvanju bioraznolikosti i održavanju usluga ekosustava. Stoga predlažemo definiciju koju nudi Eurospka komisija na svojim mrežnim stranicama: Green Infrastructure “is a strategically planned network of natural and semi-natural areas with other environmental</p>	Prihvaćen	Kao što je već i naglašeno u komentaru postoji više definicija zelene infrastrukture. Nije moguće u jednom paragrafu objašnjenja

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>features designed and managed to deliver a wide range of ecosystem services. It incorporates green spaces (or blue if aquatic ecosystems are concerned) and other physical features in terrestrial (including coastal) and marine areas. On land, GI is present in rural and urban settings.” Linked together, these strategically planned networks of green elements are able to provide multiple benefits in the form of supporting a green economy, improving quality of life, protecting biodiversity and enhancing the ability of ecosystems to deliver services such as disaster risk reduction, water purification, air quality, space for recreation and climate change mitigation and adaption.</p> <p>Costs & Benefits of Green Infrastructure in relation to Climate Adaptation</p> <p>Climate adaptation related Green Infrastructure measures are an important instrument for achieving sustainable adaptation, while creating multiple benefits and having the potential to save lives and save costs. An example of the many benefits of Green Infrastructure is the restoration of floodplain forests; adaptation benefits include flooding prevention; other benefits include CO2 storage (climate change mitigation), filtration of pollutants, maintaining the water table, erosion prevention, and restoring connectivity</p>		<p>pojma obuhvatiti apsolutno sve što sadrži zelena infrastruktura te se za potrebe ove Strategija uzima značenje koje je dano. Dano značenje obuhvaća i navedeni komentar.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		for migrating species. Restoring floodplain forests is often cheaper in terms of maintenance costs than purely technical solutions such as building dams and floodplain reservoirs. Green Infrastructure thus can deliver the same level of flood prevention as purely technical solutions, often at lower cost, while being more resilient, and additionally deliver further benefits (as compared to single-purpose technical solutions). Examples of economic benefits from climate adaptation related Green Infrastructure have shown that large savings can be achieved. For example, estimations based on the restoration of tidal habitats on 440 ha of agricultural land at Alkborough Flats (UK) show that the project costs were EUR 11.8 million. The scheme is estimated to deliver an annual flood protection benefit of EUR 465,000, with total benefits (including for example benefits for wildlife and ecosystem services) adding up to a present value of EUR 14 million.		
		POJMOVNIK		
8.	Hrvatska permakultura	Dodati i definiciju "Plava infrastruktura" za strateško planiranje vodnih pojava (rijeke, potoci, jezera, bare, lokve, močvare, kanali, mrtvaje). Ovo je iznimno važno u sušnim razdobljima za preživljavanje domaćih i divljih životinja, te za mogućnost gašenja požara.	Prihvaćeno	Pojam „plava infrastruktura“ je ubačeno pod objašnjenje „zelene infrastrukture“

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
9.	Državni hidrometeorološki zavod	<p>1. Predlaže se izmjena definicije pojma Klima u: “Klima je skup prosječnih vremenskih stanja atmosfere odnosno skupa meteoroloških elemenata i pojava kroz dulje vremensko razdoblje. Prema preporuci Svjetske meteorološke organizacije (WMO) koristi se referentno klimatsko razdoblje u trajanju od 30 godina (npr. 1931. – 1960., 1961. – 1990).”</p> <p>2. Predlaže se izmjena u definiciji pojma Klimatske promjene iz „Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) je definira posebno u odnosu ljudskog utjecaja kao:“ u “Definicija klimatskih promjena prema UNFCCC se posebno oslanja na ljudsko djelovanje kao:”</p> <p>3. Predlaže se izmjena druge rečenice u definiciji pojma Staklenički plinovi u: “Pritom zadržava toplinu u atmosferi rezultirajući neuravnoteženim zagrijavanjem i klimatskim promjenama.”</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Nadopunjena i izmijenjena definicija.</p> <p>Nadopunjena i izmijenjena definicija.</p> <p>Nadopunjena i izmijenjena definicija.</p>
		1.1. Važnost prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
10.	Hrvatska permakultura	<p>U vezi sa "Strategija prilagodbe postavila je cilj a) smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, b) povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena, ali i c) iskoristiti potencijalne pozitivne učinke..."</p> <p>Nedostaje "d) identificirati koje ekonomske ili infrastrukturne aktivnosti doprinose klimatskim promjenama te ih zabraniti i nadomjestiti ugljično neutralnim i ekološki regenerativnim aktivnostima." Inače aktivno stvaramo i potenciramo problem čijim se posljedicama pokušavamo prilagoditi.</p>	Odbijen	<p>Predmet Strategije prilagodbe nisu uzroci klimatskih promjena već njegove posljedice kojima se trebamo prilagoditi. Predloženi cilj komentatora je predmet izrade Strategije niskougljičnog razvoja.</p>
11.	Hrvatska permakultura	<p>U vezi sa "Tijekom rada na Strategiji prilagodbe prepoznati su još neki sektori, koji su ranjivi na klimatske promjene a važni su za hrvatsko gospodarstvo: energetika i ribarstvo."</p> <p>Dodati TRANSPORT. Nakon Specialnog izvješća IPCC-a iz listopada 2018. koje naglašava nužnost smanjivanja emisija CO2 za 45% do 2030. i 100% do 2050. jasno je da to nije moguće realizirati bez dramatičnih promjena u sektoru transporta, što će biti jedna od najtežih prilagodbi (transport se u mjeri većoj od 90% oslanja na fosilna goriva, a tražena dinamika njihova napuštanja je iznimno velika) koja će se</p>	Odbijen	<p>Predmet Strategije prilagodbe nisu uzroci klimatskih promjena već njegove posljedice kojima se trebamo prilagoditi. Predloženo je predmet izrade Strategije niskougljičnog razvoja.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		širiti i na sve druge sektore, a dogodit će se u vremenskom horizontu ove Strategije. Bitno i za "climate proofing".		
12.	Hrvatska permakultura	Umjesto "Pritom treba naglasiti da Republika Hrvatska, zbog svoje veličine i gospodarske moći, može dati samo mali doprinos ublažavanju klimatskih promjena, ali je svejedno izložena značajnom utjecaju negativnih posljedica klimatskih promjena, kao što je to iz ranije navedenih podataka o štetama razvidno, naročito ako se aktivnosti prilagodbe klimatskim promjenama ne počnu odmah planirati i provoditi." ...napisati "Iako Republika Hrvatska zbog svoje veličine ima mali utjecaj na globalno mijenjanje klime, ona će provoditi aktivnosti na smanjenju svojih emisija stakleničkih plinova sukladno izvješćima IPCC-a i odgovorno davati svoj doprinos ukupnim svjetskim naporima na ublažavanju klimatskih promjena."	Odbijen	Predmet Strategije prilagodbe nisu uzroci klimatskih promjena već njegove posljedice kojima se trebamo prilagoditi. Predloženo je predmet izrade Strategije niskougličnog razvoja.
13.	WWF Adria	Strategija se ne čini dovoljno ambicioznom, s obzirom na razdoblje za koje je namijenjena (do 2040. s pogledom na 2070.) kada se očekuje suvremeni pristup rješavanju problema s kojima ćemo se susretati uslijed klimatskog sloma.	Primljeno na znanje	Ovo je prva nacionalna Strategija prilagodbe koja daje po prvi put rezultate klimatskog modeliranja za dugoročno razdoblje te su sagledani utjecaji i rizici. Kroz daljnje mjere koje se

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Isto tako, uz razvoj mjera za prilagodbu klimatskim promjenama, također je presudna i primjena i praćenje provedbe tih mjera.</p> <p>Također, bitno je napomenuti kako nisu obrađeni prekogranični problemi/ rješenja/mjere što ukazuje na nedostatak ove strategije.</p> <p>Ove teme su horizontalnih tema (primjenjive za sve sektore), te ih na taj način treba i provesti kroz ovu strategiju:</p> <ul style="list-style-type: none"> -energetska učinkovitost (zgradarstvo, transport, rasvjeta itd) -edukacija (školski kurikulumi) te informiranje i edukacija šire javnosti o klimatskim promjenama - dostupnost fondova za projekte adaptacije i mitigacije - uvesti/pojačati mjere osiguranja od šteta uzrokovanih klimatskim promjenama u svim sektorima - mjere i ciljeve prilagodbe klimatskim promjenama ugrađivati u sve relevantne sektorske politike i strategije, te poboljšati horizontalnu koordinaciju između sektora 		<p>navode u Strategiji produbljivat će se spoznaje o utjecaju klimatskih promjena što će biti osnova za daljnji rad na prilagodbi klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Svakako će i sektorske strategije trebati ovu problematiku obraditi, a ova će se Strategija po potrebi revidirati.</p>
14.	Državni hidrometeorološki zavod	<p>1. Predlažemo izmjenu iz „U tu analizu nisu uključeni gubici ljudskih života, kulturnog nasljeđa i usluga ekosustava jer se još traži odgovarajuća metodologija za procjenu utjecaja na klimatske promjene. „ u</p>	Prihvaćeno	Nadopunjen i izmijenjen izričaj.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>4. Predlažemo izmjenu rečenice: “Samo na ovaj način može se postići rezultat jačanja otpornosti cijelog društveno-ekonomskog sustava Republike Hrvatske na klimatske promjene.” u “Na ovaj način i u suradnji s ostalim inicijativama može se postići nacionalni okvir za jačanje otpornosti cijelog društveno-ekonomskog sustava Republike Hrvatske na klimatske promjene.”</p> <p>5. Jesu li svi navedeni troškovi inflation-adjusted? Ako da, potrebno navesti na koje razdoblje ili godinu.</p> <p>6. Vezano za rečenicu: „Zbog ugroze sigurnosti pojavio se i problem migracija ljudi, pa je tako na globalnoj razini uveden pojam klimatski migranti, koji opisuje one ljude koji su zbog negativnih učinaka klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih nepogoda prisiljeni preseliti se unutar države ili migrirati u druge države.“ Potrebno je naglasiti ovdje su klimatske promjene često samo jedan od uzroka trajne migracije. Ona je istovremeno posljedica i loše lokalne infrastrukture, nedostatke</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p> <p>Navedeni troškovi nosi inflation –adjusted.</p> <p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>prilagodbe na prirodnu klimatsku varijabilnost i narušenog funkcioniranja društva zbog socio-ekonomskih razloga.</p> <p>7. Vezano za rečenicu: „Istovremeno, problematika prilagodbe klimatskim promjenama sve se više uključuje u zakonodavstvo Europske unije, kao i u norme naročito vezane za građevinski sektor što je i najbolji put za jačanje otpornosti na klimatske promjene. Predložimo ponovno pojasniti ovu rečenicu vezano za izjavu da su “norme naročito vezane za građevinski sektor”</p>	Prihvaćen	Nadopunjen i izmijenjen izričaj.
		1.2. Vremenski okvir Strategije prilagodbe i razvoj koncentracija stakleničkih plinova u budućnosti		
15.	Državni hidrometeorološki zavod	<p>. U paragrafu koji započinje s „Prilagodba klimatskim promjenama jest dugoročni kontinuirani planski proces.“ predložimo nekoliko izmjena koje dovode do sljedećeg oblika čitavog paragrafa: „Scenarij RCP4.5 smatra se umjerenijim scenarijem, za razliku od scenarija RCP8.5 koji se smatra ekstremnijim, premda se on smatra trenutno izglednijim. Naime, obveze iz Pariškog sporazuma sporo se provode te koncentracija stakleničkih plinova raste i ne prati tzv. RCP2.6 scenarij unutar kojeg su ciljevi Pariškog sporazuma dostižni. Klimatske projekcije izrađene su za dva vremenska razdoblja: prvo koje završava 2040. godine i drugo koje završava 2070.</p>	Prihvaćen	Nadopunjen i izmijenjen izričaj.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>godine, što osigurava usporedivost rezultata izvršenog klimatskog modeliranja za potrebe ove Strategije sa sličnim istraživanjima obavljenim od strane međunarodne istraživačke zajednice.“</p> <p>2. U paragrafu koji započinje s „ Napravljene su usporedbe projekcija klimatskih promjena“ rečenicu „Rezultati projekcija klime za buduća vremenska razdoblja dobiveni su na osnovi numeričkih integracija regionalnim klimatskim modelom (eng. Regional Climate Model, RCM) RegCM.“ proširiti na: „Rezultati projekcija klime za buduća vremenska razdoblja dobiveni su na osnovi numeričkih integracija regionalnim klimatskim modelom (eng. Regional Climate Model, RCM) RegCM na dvije prostorne rezolucije: 50 km i 12.5 km.“</p> <p>3. Nakon poveznice na „https://dabar.srce.hr/repozitoriji“ predložimo dodati poveznicu „http://repozitorij.meteo.hr/“.</p> <p>4. Potrebno je razjasniti sljedeće u rečenici „... a vjerojatnijim se smatra i scenarij razvoja koncentracija stakleničkih plinova RCP4.5.“</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje, prihvaćeno</p>	<p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p> <p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>(1) ovdje se navodi RCP4.5 kao vjerojatniji, dok se u prethodnom paragrafu navodi RCP8.5 kao izgledniji.</p> <p>(2) za prvo razdoblje do 2040. razlike između scenarija i vezanih klimatskih promjena su male do umjerene. Scenariji i vezane klimatske promjene divergiraju u drugom razdoblju i nadalje.</p> <p>Prijedlog: obrisati ovaj dio rečenice.</p>		Nadopunjen i izmijenjen izričaj.
		2. OPĆI CILJEVI STRATEGIJE PRILAGODBE		
16.	Udruga Biom	<p>Glavni dugoročni cilj "smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva" na prvo mjesto stavlja prirodne sustava, no strategija biološku raznolikost prepoznaje isključivo kao ranjivi sektor (što je u redu), a ne i kao bitan alat za postizanje dugoročnog cilja. U Strategiji se ne prepoznaje da bi provedba "Strategije i akcijskog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine" doprinijela prilagodbi klimatskim promjenama. Dapače, ne samo doprinijela, nego da bez provedbe te Strategije nije moguće nositi se s klimatskim promjenama. Navedena strategija se u dokumentu niti ne spominje. Također, u Strateškoj procjeni se prepoznala važnost stručnjaka iz područja zaštite prirode kod mjera zaštite, no to nije prikladno preneseno u sam dokument Strategije.</p>	Prihvaćeno	<p>Nadopunjene su i izmijenjene Mjere zaštite okoliša koje su proizašle iz strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije prilagodbe te mjere ublažavanja negativnih utjecaja mjera iz Strategije prilagodbe na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže. Koncept rješenja temeljenih na prirodi je uključen u Strategiju prilagodbe čime se doprinosi zaštiti</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				bioraznolikosti i ekosustava.
		4.1. Projekcija klime u Republici Hrvatskoj za 2040. godinu s pogledom na 2070. godinu		
17.	Državni hidrometeorološki zavod	<p>1. U Tablici 4-3 predlažemo uključivanje razvoja sustava za upozorenje na sušu u opisu mogućih odgovora na smanjenje visoke ranjivosti.</p> <p>2. Predlažemo izmjenu rečenicu „Porast globalne temperature od sredine prošlog stoljeća izuzetno je izražen s porastom koncentracije ugljičnog dioksida, najvažnijeg stakleničkog plina.“ u „Porast globalne temperature od sredine prošlog stoljeća izuzetno je izražen i dominantno je uzorkovan s porastom koncentracije ugljičnog dioksida, najvažnijeg stakleničkog plina.“</p> <p>3. U Tablici 4.1 je potrebno navesti koliko su rezultati za pojedini klimatski parametar u skladu s literaturom i rezultatima neovisnih istraživanja. Podsjećamo, za potrebu ovog Nacrta korišten je samo jedan regionalni klimatski model (korištenje 4 globalna klimatska modela, 2 scenarija koncentracija stakleničkih plinova te 2 prostorne rezolucije su svakako prednost). Iako za neke klimatske parametre ne očekujemo bitne razlike (npr. količina oborine i temperatura</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Odbijen</p>	<p>Nadopunjen izričaj u tablici.</p> <p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p> <p>Strategija prilagodbe klimatskim promjenama je izrađena na osnovu brojnih podloga koje su uzele u obzir poznate spoznaje i istraživanja o promjenama</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>„Zimi bi se broj sušnih razdoblja smanjio u središnjoj Hrvatskoj, i ponegdje u primorju u proljeće i ljeti.“ u „Zimi bi se broj sušnih razdoblja smanjio u središnjoj Hrvatskoj, a smanjio bi se i ponegdje u primorju u proljeće i ljeti.“</p> <p>6. Vežano za rečenicu: „U proljeće rezultati pokazuju da nema izrazitih promjena u ukupnoj količini oborine u južnom i istočnom dijelu zemlje, dok je negativni trend (smanjenje) prisutan u preostalom području.“ Je li ova analiza rezultat projekta Strategije ili se referira na DHMZ-ova istraživanja (NIKP6)? Ako je potonje onda predlažem da se navede dokument (ovdje za ukupnu količinu oborine te kasnije u tekstu vežano za temperaturu zraka na 2 m).</p> <p>7. U potpoglavlju 4.1 predlažemo sljedeći tekst za opis rezultata za Sunčevo zračenje nakon jezičnih izmjena: „Sunčevo zračenje . Projicirane promjene toka ulazne Sunčeve energije u razdoblju 2011. – 2040. godine ne idu u istom smjeru u svim sezonama. Dok je zimi u čitavoj Hrvatskoj, a u proljeće u zapadnim krajevima projicirano smanjenje toka ulazne Sunčeve energije, ljeti i u jesen te u</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p> <p>Sve analize iz Nacrta Strategije prilagodbe pa tako i analiza klimatskog modeliranja je rezultat projekta izrade Strategije prilagodbe.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>sjevernim krajevima u proljeće očekuje se porast vrijednosti u odnosu na referentno razdoblje. Sve su promjene u rasponu od 1 do 5 %. U ljetnoj sezoni, kad je tok ulazne Sunčeve energije najveći (u priobalnom pojasu i zaleđu 250 – 300 W/m²), projicirani porast jest relativno malen. U razdoblju 2041. – 2070.godine očekuje se povećanje toka ulazne Sunčeve energije u svim sezonama osim zimi. Najveći je porast ljeti, i to 8 – 12 W/m² u gorskoj i središnjoj Hrvatskoj, dok će najmanji biti u srednjoj Dalmaciji. “</p> <p>8. U Tablica 4-1, također i svugdje u tekstu: ukladiti jednoznačno korištenje pojma klimatski - klimatološki parametar (prema Gelo i dr. "Meteorološki pojmovnik i višejezični rječnik" ispravno je klimatski). U Tablici 4-1 umjesto “Sunčano zračenje (fluks ulazne sunčane energije)” u “Sunčevo zračenje (tok ulazne sunčeve energije)”.</p> <p>9. U potpoglavlju 4.1 umjesto “nizozemskog konzorcija” ispraviti u “europskog konzorcija”. Izvor informacije www.ec-earth.org</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p> <p>Nadopunjen i izmijenjen izričaj.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		certificiranja, u skladu s društvenim i prirodnim obilježjima prostornoplanskog područja - omogućavanje biljnih pročistača i kompostnih zahoda, bez obveze priključenja na kanalizaciju, uz zabranu septičkih jama - olakšavanje gradnje građevina minimalne potrebne površine, a otežavanje gradnje luksuznih građevina		
19.	Hrvatska permakultura	Tablica 4.7 - Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, dodati: - regulatorne prepreke od strane države, odnosno HEP-a: premale kvote za proizvodnju energije iz OIE i predavanje u mrežu Tablica 4.7 - Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti, dodati: - mjere štednje energije i energetske učinkovitosti kao prioritet - prevencija prekomjerne potrošnje ulaganjem u termoizolaciju zgrada i sustave zasjenjivanja	Odbijen	Komentar nije relevantan za ovo poglavlje koje opisuje utjecaj klimatskih promjena na društvo i prirodne sustave.
20.	Hrvatska permakultura	U vezi s tablicom 4.3 - Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti Dodati: - polikulture, mješovita gospodarstva, manja ovisnost o uvozu poljoprivrednih proizvoda (naročito važno kod kultura	Primljeno na znanje	Pozdravljamo predloženo te sugeriramo komentatoru da istaknuto predloži prilikom izrade Nacionalne strategije

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>koje se većim dijelom uvoze iz istih dijelova svijeta zbog osjetljivosti sustava, te iz udaljenih dijelova svijeta zbog povećanja transportnih troškova); poticanje uzgoja hrane u domaćinstvima za osobne potrebe; smanjenje otpada i maksimalno iskorištavanje uzgojene hrane.</p> <ul style="list-style-type: none"> - agrošumarstvo i regenerativna poljoprivreda, diverzifikacija poljoprivrednih kultura, povećanje količine organske tvari u tlu za manju podložnost eroziji. Sustavi s biljkama trajnicama otporniji su na vremenske nepogode, kako na manjak padalina i sušu, tako i na intenzivne padaline. - uspostavljanje sustava lokalnih zaliha hrane i sjemena. - kroz formalno i neformalno obrazovanje za dva reda veličine povećati broj ljudi koji će poznavati osnove agro-ekološke proizvodnje hrane. 		<p>poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede. Strategija prilagodbe nastoji promovirati i poticati ovakve i slične mjere u sektorskim strategijama.</p>
21.	Hrvatska permakultura	<p>Potrebno je integrirano razmatranje mogućih rješenja, odnosno davanje prvenstva mjerama koje su multifunkcionalne. Na primjer agrošumarstvo i regenerativna poljoprivreda doprinose pohranjivanju ugljika u tlo, otpornosti poljoprivrednih sustava na promjene klime, povećanju bioraznolikosti, te lokalne prehrane sigurnosti. Kao drugi primjer, povećanje obaveznog postotka zelenih površina regulirano prostornim i urbanističkim planovima, te zabrana prekrivanja zelenih površina umjetnim materijalima doprinosi regulaciji temperature</p>	Primljeno na znanje	<p>U mjere zaštite okoliša je implementirana važnost usluga koje očuvani ekosustavi u području ekološke mreže pružaju, te potrebu i mogućnosti za korištenje rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solution – NbS), poput:</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		zraka, kontroli oborinskih voda, te kvaliteti života u gradovima.		<ul style="list-style-type: none"> -implementacije zelene, odnosno plavo-zelene infrastrukture (eng. Green Infrastructure - GI, Blue-Green infrastructure - BGI) -umanjenje mogućih katastrofalnih događaja temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Disaster Risk Reduction – Eco-DRR) -prilagodbe klimatskim promjenama temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Climate Change Adaptation - EbA).
22.	Hrvatska permakultura	<p>U vezi s tablicom 4.2 - Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti</p> <p>Mjere bi trebalo konkretnije objasniti i navesti primjere mogućih rješenja koja ne podrazumijeva samo izgrađenu infrastrukturu. Npr.:</p>	Primljeno na znanje	Sve navedeno je već obuhvaćeno kroz predložene mjere u vodnim resursima. Naročito ističemo predviđene mjere zaštite

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>- kao zaštita od poplava i erozije: uspostava i obnova riparnih biljnih sustava uz vodotokove, te sadnja trajnog biljnog pokrova na padinama</p> <p>- uspostava zelenih upojnih površina uz prometnice, zgrade i popločene pješačke puteve</p> <p>- u svrhu sprječavanja kontaminacije izlivom iz septičkih jama u slučaju poplave: zamjena septičkih jama kompostnim wc-ima i biljnim pročištačima sivih voda</p> <p>- agrošumarstvo i regenerativna poljoprivreda, diverzifikacija poljoprivrednih kultura, povećanje organske tvari u tlu za manju podložnost eroziji. Sustavi s biljkama trajnicama otporniji su na vremenske nepogode, kako na manjak padalina i sušu, tako i na intenzivne padaline.</p>		<p>okoliša koje naglašavaju važnost usluga koje očuvani ekosustavi u području ekološke mreže pružaju, te potrebu i mogućnosti za korištenje rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solution – NbS), poput:</p> <ul style="list-style-type: none"> -implementacije zelene, odnosno plavo-zelene infrastrukture (eng. Green Infrastructure - GI, Blue-Green infrastructure - BGI) - umanjeње mogućih katastrofalnih događaja temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Disaster Risk Reduction – Eco-DRR) - prilagodbe klimatskim promjenama temeljem usluga

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Climate Change Adaptation - EbA). Neke od predloženih mjera je potrebno uključiti u Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. kao mjere prilagodbe za sektor poljoprivrede koju vodi Ministarstvo poljoprivrede..
23.	Hrvatska permakultura	Tablica 4.11 - Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, dodati: - nošenje sa šumskim požarima bez mogućnosti korištenja Kanadera. [vidi komentar uz tablicu 4-4]	Odbijen	Zabrana upotrebe kanadera kao jednog od alata za borbu protiv šumskih požara izazvalo bi nesagledive posljedice za bioraznolikost (pozitivni utjecaj je veći od neupotrebe).
24.	Hrvatska permakultura	Tablica 4.8 - Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, dodati:	Priljeno na znanje	Sve navedeno je već obuhvaćeno u trenutnoj listi utjecaja i izazova

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>- velika vjerojatnost drastičnog smanjenja sektora turizma zbog smanjenih socio-ekonomskih mogućnosti stanovništva, te mogućih masovnih migracija koje će neminovno pratiti klimatske promjene.</p> <p>- neprilagođenost turističke ponude i razvojnih planova smanjivanju dostupnosti fosilnih goriva iz klimatskih razloga. [Obrazloženje: Preko 90% gostiju u Hrvatsku dolazi osobnim vozilima (na fosilna goriva) ili zrakoplovima. Već u prvom vremenskom horizontu Strategije (2040), prema traženjima IPCC-a, takav način dolaska gostiju bi se trebao najmanje prepoloviti, a do polovice stoljeća i potpuno prestati. Na ovu okolnost se turistički sektor uopće ne priprema. Ukoliko se ona ne anticipira, niti će se razvijati alternative željeznicom, brodom i na druge načine, niti će se ispravno kanalizirati investicije u turističku i komunalnu infrastrukturu, niti će biti uhodan sustav prehrane gostiju u okviru lokaliziranog tržišta hranom.]</p> <p>- neprilagođenost sigurnosti na radu djelatnika u turizmu u ekstremnim klimatskim okolnostima. [Obrazloženje: Od kuhara, konobara i drugog osoblja uobičajeno se očekuje da tijekom turističke sezone rade produženo i pod velikim opterećenjem gostiju. U uvjetima ekstremno visokih</p>		<p>prilagodbe klimatskim promjenama. Detaljnijim pregledom mogućih odgovora na smanjenje visoke ranjivosti i mjera koje su iz toga proizašle vidljivo je kako su se već predvidjele odgovarajuće aktivnosti.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		temperatura takav rad može ugroziti zdravlje pa i život djelatnika. Nužno je osmisliti i javno objaviti (vlasnicima objekata i gostima) temperaturne uvjete pri kojima se određene vrste posla prekidaju do večernjih sati u cilju zaštite osoblja.]		
25.	Hrvatska permakultura	<p>ENERGETIKA - Na sektor energetike izuzetno snažan utjecaj će imati kontekst temperaturnog cilja iz Pariškog sporazuma, odnosno naglo smanjivanje raspoloživosti fosilnih goriva. Elektrane na fosilna goriva će u dogledno vrijeme prestati s radom. S prelaskom na obnovljive izvore energije se znatno kasni, pa će se, uz klimatski uzrokovana smanjenja proizvodnje električne energije iz hidroelektrana, vjerojatno sve češće javljati periodi kada proizvodnja energije neće moći pratiti potrošnju. Zato je nužno pripremiti nacionalne liste prioriteta u opskrbi električnom energijom. Također poticati JLS-e da učine isto i da se u što većoj mjeri oslone na vlastite, decentralizirane sustave obnovljivih izvora energije.</p> <p>Toplinarstvo se također mora strateški pripremiti za napuštanje fosilnih goriva.</p>	Primljeno na znanje	Navedeno je obrađeno u poglavlju Energetika.
26.	Hrvatska permakultura	Tablica 4.4. - Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti	Primljeno na znanje	Bioraznolikost je jedna od ključnih mjera zaštite okoliša kao i sektor kojem je dano puno pažnje.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		Bioraznolikost je također ključna pri izgradnji otpornosti na klimatske promjene, te također neizravno doprinosi gospodarstvu.		
27.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 4.4 - Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, dodati:</p> <p>- štete na šumskim ekosustavima zbog prekomjerne sječe (legalne i ilegalne). Obrazloženje: Napuštanje fosilnih goriva i/ili visoke cijene energije mnoge će ljude preorijentirati na korištenje drvene mase za njihove energetske potrebe. Ukoliko se odmah ne osmisle jasne mjere zaštite šuma od prekomjerne sječe, pa i provođenja racionirane opskrbe stanovništva ogrijevnim drvetom u slučaju dugotrajnijih poremećaja u opskrbi s drugim vidovima energije, mogao bi nam se dogoditi najnepovoljniji scenarij: da ostanemo bez nekih šuma, bez vode koje smo zahvaljujući njima imali, i da tlo izložimo nezaustavljivoj eroziji.</p> <p>- postupno gubljenje sposobnosti gašenja šumskih požara uz pomoć zračnih snaga. Obrazloženje: Napuštanje fosilnih goriva će u dogledno vrijeme prizemljiti zračne snage (Kanadere). Sa šumskim požarima ćemo se morati nositi bez njih. Pravovremenim</p>	Primljeno na znanje	<p>Šumarstvo je jedan o ključnih sektora kojem je dano puno pažnje te se predložene mjere iz Strategije prilagodbe odnose na zaštitu i održivo gospodarenje šumama kako javnih tako i privatnih.</p> <p>Požari su navedeni kao veliki rizik te ima nekoliko mjera i aktivnosti usmjerenih na jačanju društva u prevenciji i borbi s požarima. Ova tema je u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova i zasigurno će se na njoj raditi kroz politiku zaštite i spašavanja kao i kroz</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		(sada, dok još ima FG za velike građevinske strojeve) osmišljavanjem i realizacijom strateške mreže lokvi na požarno osjetljivim područjima i oko naselja povećali bi izgleda za uspješnu obranu od požara. Njihovo punjenje u kišnim razdobljima omogućilo bi da raspolažemo s protupožarnom vodom "na licu mjesta". Istovremeno, to bi bila pojilišta za domaće i divlje životinje, što bi im povećalo izgleda za preživljavanje kod ekstremnih suša.		daljnji rad na prilagodbi klimatskim promjenama u okviru akcijskog plana prilagodbe klimatskim promjenama.
28.	Hrvatska permakultura	<p>U vezi s tablicom 4.3 - Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost, dodati:</p> <p>- veća potreba da se proizvodnja hrane lokalizira, odnosno, smanji udaljenost između proizvođača i potrošača hrane</p> <p>Obrazloženje: U kontekstu temperaturnog cilja iz Pariškog sporazuma traži se ubrzano napuštanje fosilnih goriva (FG). Do 2040. godine smanjenje potrošnje FG veće od 50%, a do 2050. potpuno napuštanje. Transport hrane time će biti jako otežan, pa se samo lokalizacijom proizvodnje hrane može umanjiti ranjivost stanovništva na nestašice. Drugi, još i značajniji aspekt, uzrokovat će nemogućnost korištenja poljoprivredne mehanizacije i umjetnih gnojiva - jer ovise o FG.</p> <p>- veća potreba za lokalnim zalihama hrane i sjemena.</p>	Primljeno na znanje	Sugeriramo komentatoru da istaknuto predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede. Strategija prilagodbe nastoji promovirati i poticati ovakve i slične mjere u sektorskim strategijama.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>proizvodnje električne i toplinske energije, dodati dodatno povećanje energetske učinkovitosti.</p> <p>U tablicu 4-8 pod isti stupac kao i u prethodnom komentaru, staviti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoviranje održivog transporta (zeleni transport) - Razvoj smjernica/standarda za „otporniju“ turističku infrastrukturu (uključivo novu gradnju i poboljšanje postojeće) 	Prihvaćen	<p>Navedeno je već sadržanu u dijelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • uključivanje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u sve segmente održivog hrvatskog turizma. Sektorska Strategija razvoja turizma RH bi trebala detaljnije razrađivati navedene teme. Strategija prilagodbe nastoji promovirati i poticati ovakve i slične mjere u sektorskim strategijama.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
30.	Državni hidrometeorološki zavod	<p>1. U dijelu upravljanja rizicima, pozitivan utjecaj na strategiju bi imao cross-cutting element predviđanja vremenskih uvjeta koji direktno utječe na smanjenje broja ugroženih ljudskih života i materijalnih dobara.</p> <p>Npr. Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku identificira 11 osnovnih rizika od kojih je za njih najmanje 5 jedan od ključnih čimbenika pravovremeno i točno predviđanje vremenskih ekstrema (Rizik 3: ekstremne temperature, Rizik 9: snijeg, led, Rizik 10: suša), te povezanih okolišnih uvjeta (npr. Rizik 6: poplave, Rizik 8: požari).</p> <p>Zbog gornjih razloga predlaže se uvođenje mjere: UR-0X Jačanje kapaciteta za provedbu primijenjenih i operativnih aktivnosti iz područja predviđanja vremenskih i okolišnih uvjeta i povezanih upozorenja na opasne vremenske i okolišne uvjete za svrhu učinkovitijeg upravljanja rizicima</p> <p>2. Odnosi se na potpoglavlja 4.2. i 5.2. U sektoru energetike navedeni su sljedeći mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jačanje kapaciteta za procjene utjecaja klimatskih hazarda, za prevenciju rizika, za mjere spremnosti i odgovore na izvanredne događaje 	Prihvaćen	Sve navedeno se već nalazi u mjeri KM-01 te je integrirano u opću mjeru koja uključuje i sve druge sektore.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<ul style="list-style-type: none"> • povećanje otpornosti i fleksibilnosti postojećeg elektroenergetskog sustava na učinke ekstremnih i klimatskih hazarda i očekivanih klimatskih promjena • povećanje otpornosti prijenosne i distribucijske mreže na učinke ekstremnih i klimatskih hazarda i očekivanih klimatskih promjena • povećanje sigurnosti opskrbe električnom energijom u ljetnom periodu • osiguranje poticajnog zakonskog okvira za korištenje obnovljivih izvora energije s ciljem diversifikacije izvora i povećanja decentralizirane proizvodnje električne i toplinske energije <p>Valja uočiti da većina navedenih odgovora ovisi (npr. prevencija rizika, mjere spremnosti, odgovori na izvanredne događaje, povećanje otpornosti i fleksibilnosti EES-a, povećanje sigurnosti opskrbe) u značajnoj mjeri o optimizaciji elektroenergetskog sustava na temelju prognostičkih podataka za prognozu vremena te predviđanjima ekstremnih vremenskih uvjeta i njihovom utjecaju na kritičnu energetska strukturu. Dodatno, osiguranje kvalitetnog zakonskog okvira ovisi o detaljnom poznavanju resursa obnovljivih izvora energije Republike Hrvatske u sadašnjoj i budućoj klimi.</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Stoga se predlaže razmatranje dodatnog odgovora na smanjenje visoke ranjivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje kapaciteta za modeliranje i predviđanje stanja vremena i ekstremnih vremenskih uvjeta za potrebe prilagodbe energetskega sektora klimatskim promjenama sa pripadnom mjerom u E-O8 • Jačanje modelskih prediktivnih tehnologija za prognozu vremena i ekstremnih vremenskih uvjeta te za ocjenu resursnih podloga obnovljivih izvora energije Republike Hrvatske 		
		5.2. Mjere prilagodbe		
31.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 5-6: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru energetika</p> <p>Obavezno dodati: Mjere štednje i energetske učinkovitosti</p>	Odbijeno	Navedeno je predmet Energetske strategije.
32.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 5-10: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru upravljanje rizicima</p> <p>Preformulacija mjere UR-02: Multisektorska i sektorska procjena rizika za različite scenarije prijetnji/rizika povezanih s klimatskim promjenama i s njima povezanog procesa napuštanja fosilnih goriva.</p>	Odbijeno	Navedeno je predmet Energetske strategije i Niskouglične strategije.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		štetu pridonim ekosustavima. Prekomjerno poticanje akvakulture stoga može bitno pogoršati stanje i onako uzdrmanih morskih ekosustava.		Navedeno će se uzeti u obzir prilikom izrade Akcijskog plana.
35.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 5-3: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru šumarstvo</p> <p>Dodatak na formulaciju mjere ŠU-04:</p> <p>Jačanje kapaciteta za protupožarnu zaštitu s naglaskom na okolnost da će smanjivanje dostupnosti fosilnih goriva sve više ograničavati primjenu motorizirane tehnike i zračnih snaga.</p>	Odbijen	Navedeno predmet Niskouglične strategije.
36.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 5-2: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru poljoprivreda:</p> <p>Dodati mjere: agrošumarstvo, regenerativna poljoprivreda, tehnike pohrane ugljika u tlo.</p> <p>Dodatne mjere "vrlo visoke važnosti":</p> <p>P-03: Regulatorno, promotivnim kampanjam i kroz obrazovni sustav snažno poticati omasovljenje lokalne proizvodnje hrane za lokalne potrebe.</p>	Odbijen	Pozdravljamo predloženo te sugeriramo komentatoru da istaknuto predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede. Strategija prilagodbe nastoji promovirati i poticati ovakve i slične

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		P-04: Uspostava lokalnih zaliha hrane (najmanje tromjesečnih) i sjemena za izvanredne situacije.		mjere u sektorskim strategijama.
37.	Hrvatska permakultura	<p>Tablica 5-1: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama za područje vodni resursi</p> <p>Dodatna mjera "vrlo visoke važnosti"</p> <p>HM-03: Jačanje kapaciteta za osmišljavanje i izgradnju višenamjenskih vodnih akumulacija (individualnih, naseljskih, protupožarnih) za ublažavanje djelovanja ekstremnih suša na ljude, stoku i divlje životinje, kao i za potrebe zaštite od otvorenih požara.</p> <p>Obrazloženje: Stratešku mrežu vodnih akumulacija (uglavnom lokvi) treba osmisliti i realizirati čim prije, dok su dostupni teški građevinski strojevi na fosilna goriva.</p>	Odbijen	Skrećemo pažnju da je problematika akumulacija i općenito gospodarenje vodama dio Plana upravljanja vodnim područjima.
38.	Hrvatska permakultura	Tekst: "Prilagodba klimatskim promjenama ulazi u one ljudske aktivnosti koje treba planirati na iznimno dugi rok uz veliki broj neizvjesnosti i nesigurnosti. Nadalje, "strukturne" mjere najvećim dijelom zahtijevaju iznimno velika financijska ulaganja za njihovu provedbu, a njihovi će se sveukupni učinci osjetiti tek u dalekoj budućnosti – uz pretpostavku da se ostvare očekivane projekcije klimatskih promjena." bi trebalo izbrisati jer ne odgovara činjenicama.	Primljeno na znanje	Komentar je dio čestih rasprava vezanih za utjecaj klime i budućnost.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>1. Globalne mjere na jačanju otpornosti i smanjenju emisija, a vezano za klimatske promjene, kasne više desetljeća zbog zakulisne sprege kapitala i politike moćnih zemalja. Buduća kvaliteta življenja već rođene djece sada ovisi o tome koliko ćemo brzo mi provesti prilagodbe i smanjenja emisija. To je iznimno puno posla u iznimno kratkom roku (IPCC 2018. - zadnjih 12 g. za zaustaviti klimatske promjene). Najteže prilagodbe neće biti toliko zbog suočavanja s novim klimatološkim parametrima, koliko zbog činjenice da moramo napustiti fosilna goriva. To mijenja sve, ali i tako znamo da moramo svoj život prilagoditi prirodnim i resursnim ograničenjima, te se naviknuti na energetska skromnost.</p> <p>2. Ako želimo biti dobronamjerni a ne besćutni prema vlastitoj djeci, znatan broj "strukturnih" mjera mora se realizirati dok fosilna goriva još imamo na raspolaganju - i to kao nacionalni prioritet!</p>		
39.	Udruga Biom	Kod mjere B-02 kao ključnog dionika dodati i javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima.	Prihvaćen	Nadopunjena je tablica s predloženom nadopunom.
40.	Udruga Biom	Osigurati da se svi projekti koji se vežu na mjeru HM-02 konzultiraju s Upravom za zaštitu prirode pri MZOE, tj. kao ključnog dionika dodati i Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.	Prihvaćen	U općim mjerama zaštite okoliša je uključen dio koji se odnosi na konzultiranje odgovarajućih stručnjaka u

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		MZOE dodati kao ključnog dionika i kod sljedećih mjera: P-05, ŠU-05, ŠU-07		području biologije i zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.
41.	Udruga Biom	Potrebno je konkretnije definirati mjeru B-06	Prihvaćeno	Mjera B-06 je detaljnije razrađena kroz mjere B-06-01 Jačanje staništa: povećanje kapaciteta vezanja vode u tlu, uklanjanje stranih invazivnih vrsta, sustav za intervenciju u hitnim situacijama i B-06-02 Jačanje vrsta: propagacija biljnih vrsta, reintrodukcija, osiguranje optimalnog koridora za migracijske vrste, poribljavanje, konzervacija in situ i ex situ (uključujući i banke gena).
42.	Udruga Biom	U poglavlje Bioraznolikost u mjere prilagodbe klimatskim promjenama (posebno vezano za mjeru B-04 te B-07) dodati	Prihvaćen	Opća mjera zaštite br. 1. i br. 3. sadrži podloženu

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		mjeru koja će obuhvatiti sljedeće: Prilikom realizacije infrastrukture za upravljanje prirodnim resursima potrebno je za svaki predloženi zahvat (gdje je primjenjivo) ponuditi varijantno rješenje koje se temelji na prirodi (tzv. “nature based solutions”).		odrednicu kao i potrebu konzultiranja odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.
43.	Udruga Biom	Za mjeru P-05 Izgradnja akumulacija za navodnjavanje - uvjetovati provođenje mjere na način da se osigura analiza utjecaja na okoliš/prirodu na strateškoj razini, potrebno je revidirati planove navodnjavanja na razini županija, provesti postupke SPUO i definirati optimalne lokacije i broj zahvata po županijama sukladno kumulativnim utjecajima.	Prihvaćen	Opća mjera zaštite br. 1. i br. 3. sadrži podloženu odrednicu kao i potrebu konzultiranja odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.
44.	WWF Adria	U tablicu 5-3, u ključne dionike dodati: - pod mjeru ŠU-01, javnih ustanova za zaštićena područja na nacionalnom i županijskom nivou. - pod mjeru ŠU-03, udruge šumoposjednika - pod mjeru ŠU-04, javne ustanove za zaštićena područja na nacionalnoj i županijskoj razini	Prihvaćen	Predloženi dionici su uključeni u određene mjere.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>- pod ŠU-05, biolozi/ekolozi kako bi se osigurala interdisciplinarnost te udruge civilnog društva</p> <p>- pod ŠU-07, uključiti širi opseg dionika, uključujući i građane</p> <p>- pod ŠU-11, Veterinarski fakultet, Veleučilište u Karlovcu</p> <p>U tablicu 5-4 pod ključne dionike dodati:</p> <p>- pod mjeru RR-04, znanstvene i stručne organizacije</p> <p>- pod RR-07, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike</p> <p>- pod RR-08, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike</p> <p>U tablicu 5-5 pod ključne dionike dodati:</p> <p>- pod B-02, javne ustanove za zaštićena područja na nacionalnom i županijskom nivou</p> <p>- pod B-03, znanstvene i stručne organizacije (sveučilišta, udruge)</p> <p>U istu tablicu staviti dodatne mjere:</p> <p>- Analiza osjetljivosti vrsta i staništa na klimatske promjene</p> <p>- Istraživanje, definiranje i provedba ključnih ekoloških koridora, te područja za revitalizaciju</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Predloženi dionici su uključeni u određene mjere.</p> <p>Predloženi dionici su uključeni u određene mjere.</p> <p>Navedeno je već obuhvaćeno mjerom B-05-01. Izrada popisa</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Mjera B-06 Jačanje ugroženih staništa i vrsta je nedovoljno SMART, pa bi ju trebalo drugačije definirati.</p> <p>U tablici 5-7 pod ključne dionike dodati: - pod mjeru T-02, javne ustanove za zaštićena područja na nacionalnoj i županijskoj razini - pod mjeru T-06, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, sveučilišta i instituti</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>najugroženijih stanišnih tipova te strogo zaštićenih zavičajnih vrsta osjetljivih na negativne učinke klimatskih promjena s mjerama ublažavanja i prilagodbe</p> <p>Mjera B-06 je detaljnije razrađena kroz mjere B-06-01 Jačanje staništa: povećanje kapaciteta vezanja vode u tlu, uklanjanje stranih invazivnih vrsta, sustav za intervenciju u hitnim situacijama i B-06-02 Jačanje vrsta: propagacija biljnih vrsta, reintrodukcija, osiguranje optimalnog koridora za migracijske vrste, poribljavanje, konzervacija</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Mjeru T-05 Jačanje otpornosti lokalnih zajednica u sektoru turizma, specificirati na: promoviranje održivog transporta u turističkim aktivnostima (zeleni transport), povećanje energetske učinkovitosti (zgradarstvo, rasvjeta, transport), te osiguranje turističkih aktivnosti/dionika od gubitaka uzrokovanih ekstremno nepovoljnim vremenskim prilikama i postupanje u kriznim situacijama.</p> <p>Mjeru T-06 Razvijanje održivog turizma s uključenom prilagodbom klimatskim promjenama, dodati praćenje utjecaja turizma na sastavnice okoliša i prirode.</p> <p>U tablicu 5-9 u mjeru PP-04 pod ključne dionike dodati sveučilišta i instituti.</p> <p>U tablicu 5-11, pod mjeru KM-01 da treba povećati razinu znanja o utjecaju klimatskih promjena, utvrditi nedostatke u znanju.</p> <p>Pod Opće mjere nedostaje komunikacijski element – na više razina, a mjere bi bile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informiranje i edukacija o klimatskim promjenama, mjerama mitigacije i adaptacije – šira javnost, i ostale ciljne skupine 	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>in situ i ex situ (uključujući i banke gena).</p> <p>Predloženi dionici su uključeni u određene mjere.</p> <p>Navedeno se treba odrediti kao rezultat provedbe mjere T-05-02. Prijedlog mjera prilagodbe i njihova provedba na lokalnim razinama.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere T-06-01.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>- ugrađivati temu u kurikulume na svim razinama školstva - osigurati platformu na kojoj širok spektar dionika može naći sve informacije o klimatskim promjenama – od politika svih sektora, primjera dobre prakse, popisa raspoloživih fondova, nacionalni inicijativa, mjera adaptacije, mitigacije, znanstvenih i stručnih radova itd.</p>		<p>Predloženi dionici su uključeni u određene mjere</p> <p>Pozdravljamo predloženo, te je dodana nova mjera koja obuhvaća predloženo pod nazivom: OM-01 Povećanje razine znanja i kapaciteta o utjecaju klimatskih promjena vezana za osvješćivanje javnosti koja će sadržavati među ostalim daljnji rad na nacionalnoj web Platformi o prilagodbi klimatskim promjenama u smislu daljnje nadogradnje (http://prilagodba-klimi.hr/).</p>
45.	Državni hidrometeorološki zavod	1. Predlažu se promjene u Općoj mjeri KM-01 kako je navedeno u Općim primjedbama	Prihvaćen	Nadopunjena je mjera KM-01 s novim izričajem i tablicama 5-11, 6-10.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U Tablici 5-11 nadopuniti naziv mjere KM-01 kako slijedi: Naziv mjere KM-01 Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta za provedbu istraživačkih, primijenjenih i operativnih aktivnosti iz područja klimatskog modeliranja i prediktivnih tehnologija za predviđanje vremenskih i okolišnih uvjeta i povezanih upozorenja na opasne vremenske i okolišne uvjete, te analize i interpretacije opaženih i očekivanih klimatskih promjena i njima uzrokovanih opasnih vremenskih pojava. Ključni dionici - DHMZ, sveučilišta, znanstveno-istraživački instituti, Ministarstvo nadležno za okoliš, agencije, zavodi i ostala stručna tijela</p> <p>Kao posljedica ove dopune predlažemo i dopunu Tablice 6-10: Prioritet 4.-1 Mjere vrlo visoke važnosti kako slijedi</p> <p>Naziv mjere KM-01 Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta za provedbu istraživačkih, primijenjenih i operativnih aktivnosti iz područja klimatskog modeliranja i prediktivnih tehnologija za predviđanje vremenskih i okolišnih uvjeta i povezanih upozorenja na opasne vremenske i okolišne uvjete, te analize i interpretacije opaženih i očekivanih klimatskih promjena i njima uzrokovanih opasnih vremenskih pojava.</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Oznaka i naziv aktivnosti</p> <p>KM-01-01. Uključivanje novih ljudskih kapaciteta u razvoj klimatskih modela na prostornim rezolucijama 1-4 km i izrada klimatskih scenarija za šire područje Hrvatske</p> <p>KM-01-02. Uključivanje novih ljudskih kapaciteta u razvoj prediktivnih tehnologija za predviđanje vremenskih i tehnoloških uvjeta visoke pouzdanosti</p> <p>KM-01-03 Uključivanje novih ljudskih kapaciteta u razvoju združenih klimatskih modela (atmosfera-ocean-tlo) i izrada klimatskih scenarija za područje Jadrana i Sredozemlja</p> <p>KM-01-04. Podrška razvoju združenih, multisektorskih prediktivnih modela pojave i utjecaja klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih pojava na razne gospodarske sektore i jačanje kapaciteta za primjenu tih modela</p> <p>2. U Tablici 5-2 uključiti MZOE (Uprava vodnog gospodarstva) u popis ključnih dionika u P-06.</p> <p>U Tablici 5-3 uključiti DHMZ u ključne dionike u mjeri ŠU-08</p> <p>U Tablici 5-5 uključiti DHMZ u ključne dionike u mjeri B-09</p> <p>U Tablici 5-6 uključiti DHMZ u popis ključnih dionika u E-03, E-05, E-06, E-07.</p> <p>U Tablici 5-7 uključiti DHMZ u popis ključnih dionika u T-01, T-04, T-05.</p>	Prihvaćen	Predložen dionik je uključen u određene mjere.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		U Tablici 5-8 uključiti DHMZ u popis ključnih dionika u ZD-02, ZD-06. U Tablici 5-9 uključiti DHMZ u popis ključnih dionika u PP-01 i PP-04. U Tablici 5-10 uključiti DHMZ u popis ključnih dionika u UR-03.		
		6. PRIORITETI STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA		
46.	Hrvatska permakultura	Nulti prioritet treba biti zaustavljanje pridonosa klimatskim promjenama. Hrvatska ekonomska aktivnost je iznad biokapaciteta geografskog područja RH, a predstavlja gotovo dvostruko veći ekološki otisak od globalno prihvatljivog.	Primljeno na znanje	Hrvatska doprinosi smanjenju emisija klimatskim promjenama sukladno svom ekonomskom značaju na globalnoj skali.
		6.1. Postupak definiranja prioriteta i aktivnosti		
47.	Hrvatska permakultura	Prioritet gospodarskog razvoja mora biti praćen politikom odrasta. Prioritet energetske razvitke mora biti praćen politikom racionalizacije potrošnje energije. Mjere edukacije i osvješćivanja javnosti moraju biti praćene politikom de-konzumerizacije društva.	Primljeno na znanje	Komentar je vezan na politiku niskougličnog razvoja.
48.	Udruga Biom	S obzirom na globalni problem ugroženosti bioraznolikosti te posljedice koje to donosi, uz činjenicu da same klimatske promjene dovode do učinaka koji se mogu mitigirati	Primljeno na znanje	Bioraznolikost u ovoj Strategiji predstavlja jedan od važnih prioriteta što je

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		očuvanim prirodnim ekosustavima, zaštita prirode mora biti dio prioriternih mjera ove Strategije.		na nekoliko mjesta istaknuto, kao i kroz mjere zaštite okoliša.
49.	WWF Adria	Zanimljivo je kako u poglavlju 6.1. Postupak definiranja prioriternih mjera i aktivnosti nema prirode – poznato je kako su zaštićena područja sama po sebi mitigacijska mjera koja dopirnose prilagodbi, i to opet posebno s obzirom na činjenicu da se prema Zakonu o zaštiti prirode skoro 9 % teritorija nalazi pod zaštitom, a gledajući Natura2000 mrežu onda se to penje na skoro trećinu površine RH. Dakle, priroda zaslužuje biti u prioriternim ciljevima.	Primljeno na znanje	U smislu ove Strategije priroda je sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost te je kao takva značajno zastupljena i ima prioritet u raznim sektorima. Kao takva je prepoznata i u dodatnim mjerama zaštite okoliša.
		6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti		
50.	Udruga Biom	Mjere B-03, B-04, B-06 i B-08 dodati u tablicu 6.1. Mjere vrlo visoke važnosti. Jasno je da sama prilagodba i mitigacija posljedica klimatskih promjena zahtijeva očuvane i stabilne prirodne ekosustave, stoga bi ulaganje u sektor zaštite prirode trebalo biti prioriterno.	Odbijen	Metodom multikriterijske analize, od strane svih dionika tijekom procesa usuglašavanja koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj, mjere su rangirane i razvrstane prema hitnosti i značaju provedbe u tri temeljne

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				kategorije važnosti, a tako i navedene mjere.
51.	WWF Adria	<p>U tablici 6-1, pod aktivnost HM-01-03 Studija prognoze propagacije poplava treba sadržavati prioritizaciju poplavne zone, uzimajući u obzir vjerojatnost poplavlivanja te socio-ekonomske i ekološke utjecaje. To bi bilo korisno za fokusiranje na buduće projekte u poplavnim područjima.</p> <p>Pod aktivnost HM-01-04, Revizija postojećih projekata svakako mora sadržavati i procjenu učinkovitosti, održivosti te uspješnosti tih projekata.</p> <p>Za aktivnost HM-02-03 svakako uzeti u obzir: U izvješću o provedbi EU strategije o prilagodbi klimatskim promjena iz 2018. EU naglašava važnost prilagodbe na razini ekosustava (npr. Zaštitne mjere u poljoprivredi, zelena infrastruktura, prirodna zaštita). Takve mjere pružaju višestruke koristi uključujući i za biološku raznolikost, ekosustave, prilagodbu i ublažavanje klimatskim promjenama, kvalitetu zraka i tla te dobrobiti za društvo. Stoga bi se aktivnosti trebale fokusirati na promjenu stare infrastrukture (nasipi, pragovi...) u zelenu infrastrukturu, koja će obnoviti prirodni krajobraz i ublažiti utjecaje klimatskih promjena.</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Nadopunjen je izričaj mjere MH-01-03</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere MH-01-04</p> <p>Podržavano i pozdravljamo prijedlog. Opća mjera zaštite br. 1., 3., 5., i 6. sadrži podloženu odrednicu kao i potrebu konzultiranja odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Za aktivnost HM-02-04: I ova mjera je fokusirana na izgradnju sive infrastrukture, što svakako u period do 2040. s pogledom na 2070. godinu, bi trebala biti uvjetna mjera jer se siva infrastruktura treba graditi samo gdje je iznimno nužno zbog zaštite ljudi, a na ostalim dijelovima upotrebljavati prirodne mjere zadržavanja voda.</p> <p>Za aktivnost T-01-05, uz praćenje turističke infrastrukture treba i evaluirati kako bi se znala učinkovitost i svrsishodnost.</p> <p>Za aktivnost T-02-02, ti promotivni materijali moraju sadržavati informacije o tome kako će klimatske promjene utjecati na našu regiju, te na koji način se tome prilagoditi i smanjiti si utjecaj.</p> <p>U aktivnost T-04-01 dodati Razvoj i provedba.</p> <p>Za aktivnost T-04-02, turistička infrastruktura mora biti održiva i energetski efikasna.</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Odbijen</p>	<p>Podržavano i pozdravljamo prijedlog. Opća mjera zaštite br. 1. i 3. sadrži podloženu odrednicu kao i potrebu konzultiranja odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Prilikom izrade promotivnih materijala vodit će se računa da sadrže predložene dijelove.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U aktivnost PP-03-03, dodati Izrada i provedba</p> <p>U aktivnosti PP-03-04, dodati Analiza, razrada i provedba.</p> <p>U tablicu 6-2 dodati: u aktivnost HM-06-01 - Edukaciju fokusirati na zelenu i održivu infrastrukturu</p> <p>u aktivnost HM-06-04 - Izgradnja održivog i učinkovitog vodoopskrbnog sustava...</p> <p>pod aktivnost HM-06-06 - Ako se ne može izbjeći gradnja uređaja za desalinizaciju, sam uređaj mora zadovoljavati određene zahtjeve. Kao prvo, mora koristiti sustav reverzibilne osmoze kroz membranu, koji je puno energetski učinkovitiji nego termalni sustav. A kao drugo, utjecaj odlaganja otpadne slane vode mora bit minimalan. Ako ju se odlaže bez razblaživanja može imati veliki utjecaj na ekosustav, stoga sustav mora ponovno uporabljati tu otpadnu slanu vodu kako bi se što više izbjeglo odlaganje.</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Prilagođenost klimatskim promjenama podrazumijeva i pojmove održivosti i energetske učinkovitosti.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>za aktivnost HM-06-07 - Lokalno zadržavanje je najbolje provoditi zelenom infrastrukturom.</p> <p>Nedostaje mjera ŠU-05-04.</p> <p>Mjera B-05 je preširoka da bi imala samo jednu aktivnost. Potrebno detaljno razraditi aktivnosti.</p> <p>Aktivnost B-06-01 - dodati i očuvanje vrsta</p> <p>Aktivnost B-06-02 - dodati istraživanje, definiranje i uspostava ključnih ekoloških koridora, te područja za revitalizaciju ekosustava</p> <p>Aktivnost PP-05-01, dodati smjernica dobre i održive prakse...</p> <p>Aktivnost HM-07-06 izmijeniti riječ eksploatacija u održivo korištenje.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Odbijen</p> <p>Odbijen</p> <p>Odbijen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Svaki uređaj prije svoje izgradnje mora proći PUO postupak u kojem će se zadovoljiti svi ekološki aspekti i svesti utjecaj na okoliš na minimum.</p> <p>Opće mjere zaštite okoliša u sebi sadržavaju predloženu odrednicu.</p> <p>Mjera ŠU-05-04 se nalazi u tablici 6-14.</p> <p>Predložena mjera ima samo jednu aktivnost.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U aktivnost HM-09-03, dodati planiranje održivih strukturalnih...</p> <p>U aktivnost ŠU-07-01, u zaštićenim područjima obavezno pošumljavati autohtonim vrstama.</p> <p>U tablicu 6-4 primjedba na aktivnost P-03-01 - Treba predvidjeti i aktivnost koja se tiče cjelovitog upravljanja štetočinama (integrated pest management, IPM), a koja pomaže u očuvanju živih organizama u tlu te biološku obradu tla. Te tehnike upravljanja štetočinama omogućavaju farmerima praćenje i kontrolu količine štetočina na polju bez narušavanja prirodne ravnoteže, bez uporabe sintetičkih pesticida osim kad je to apsolutno potrebno. Komentar za aktivnost P-03-02 - Obavezno uz Integrated Pest Management.</p> <p>Mjera P-05 - Stvaranje akumulacija, tj. pregrađivanje rijeka nikako ne bi smjela biti metoda navodnjavanja u budućnosti. Treba razmišljati o mjerama skupljanja kišnice, u bazene, akumulacije, ali nikako na glavnom toku rijeka.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Očuvanje vrsta se nalazi u mjeri B-06-02.</p> <p>Navedeno je sadržano u ostalim mjerama B-OX.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Prilikom provedbe mjere vodit će se računa o navedenom.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Mjera B-04 - Provoditi u skladu sa načelima prilagodbe na ekosustavnom nivou kao što je rečeno u Izvješću komisije Europskog parlamenta i vijeća o provedbi EU strategije o prilagodbi klimatskim promjenama iz 2018.</p> <p>Tablica 6-5: Mjera P-07 - Ova mjera bi se trebala zvati: Primjena mjera za sprječavanje i upravljanje erozijom na temelju primjene</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Odbijen</p>	<p>Nadopunjen je izričaj mjera.</p> <p>U mjerama zaštite okoliša je predviđeno da u ranim fazama planiranja i razvoja projekta te definiranja tehničkih mjera, odnosno prilikom pripreme projektne dokumentacije (konceptijskih rješenja, predinvesticijskih studija i dr.) provesti analizu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>vodiča za prilagodbu na ekosistemskom nivou. U skladu s time treba imenovati sve ove aktivnosti.</p> <p>Mjera P-08 - Drenažni sustave treba napraviti na održiv način i u skladu sa vodičem za prilagodbu na ekosistemskoj razini</p> <p>Mjera RR-08 - Nikako ne uvoditi strane vrste.</p> <p>Tablica 6-7: U aktivnost E-03-02 - dopuniti: Nakon analize treba razviti plan kako pojačati otpornost najranjivijih elektrana</p> <p>Tablica 6-8: U aktivnost E-05-02: dodati - Razviti i upotrebljavati...</p> <p>Tablica 6-10 Pod mjeru HM-03, staviti dodatne aktivnosti kako bi se osiguralo postizanje ciljeva: a. Novelirati analizu rizika svih utjecaja klimastkih promjena, te dodati dodatne mjere</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>isplativosti planiranih zahvata, uzimajući u obzir negativne utjecaje na ugrožene vrste i staništa, odnosno temeljne vrijednosti zaštićenih područja. Pritom uključiti i usluge ekosustava kao validnu mjeru prilikom donošenja odluka o financijskoj isplativosti.</p> <p>Prilikom provedbe mjere vodit će se računa o navedenom.</p> <p>Smatramo da je predloženi izričaj ograničavajući, a</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>b. Pripremiti izvješće o mogućim prilagodbama slatkodovnih i morskih ekosustava</p> <p>Pod aktivnosti B-02-01 i B-02-02 - dodati Uspostaviti i primijeniti, a u B-02-01 još dodati Ugraditi u planove upravljanja zaštićenih područja aktivnosti analize ranjivosti ključnih staništa i vrsta sa praćenjem indikatora</p> <p>Pod aktivnosti UR-02-01 i UR-02-02 - nedostaje tip mjere</p> <p>Tablica 6-14: Mjera ŠU-05 - Ova mjera bi trebala biti od vrlo visoke važnosti jer stvara velik pozitivan utjecaj na okoliš i prirodu, a ublažava utjecaje klimatskih promjena.</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Odbijen</p>	<p>navedeno je osigurano mjerama zaštite okoliša.</p> <p>Prilikom provedbe mjere vodit će se računa o navedenom. Također je navedeno osigurano mjerama zaštite okoliša.</p> <p>Predložena mjera uzima u obzir isključivo vrste koje su već prisutne.</p> <p>Mjera već sadrži u sebi izradu prijedloga mjera kako pojačati otpornost najranjivijih elektrana.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Nadopunjen je izričaj mjere.</p> <p>Tablica je nadopunjena s tipom mjera (PR)</p> <p>Metodom multikriterijake analize, od strane svih dionika tijekom procesa usuglašavanja koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u Republici</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				Hrvatskoj, mjere su rangirane i razvrstane prema hitnosti i značaju provedbe u tri temeljne kategorije važnosti, a tako i navedena mjera.
52.	Državni hidrometeorološki zavod	U opisu Prioritet 3. Osiguranje održivog energetskog razvitka navode se ledolomi u kontekstu prilagodbe na klimatske promjene. Prijedlog: Potrebno je dati poveznicu na dokument ili studiju koja dokazuje da se ledolomi sve češće događaju. Alternativno, prilagodbu na klimatske promjene je moguće formulirati na način da uključuje i prilagodbu na prirodnu varijabilnost/promjenjivost tj. pojavu ekstrema neovisno o tome povećava li se njihova frekvencija, trajanje ili prostorni obuhvat.	Prihvaćeno	Dodano je u definiciju prilagodbe klimatskim promjenama.
		7.2. Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u programskom razdoblju 2014. – 2020. godine		
53.	Udruga Biom	S obzirom da smo na sredini 2019. godine, potrebno je detaljnije izložiti što je RH do sada napravila/financirala u programskom razdoblju 2014.-2020. kako bi se jasnije moglo definirati koliko je financijskih sredstava potrebno uložiti do 2040.	Priljeno na znanje	Navedeno u tablici 7-2 upravo predstavlja ono što je RH do sada napravila/financirala u

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				programskom razdoblju 2014.-2020.
		7.3. Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u razdoblju do 2040. godine		
54.	Udruga Biom	Nejasno je kako se došlo do navedenih financijskih procjena, te je isto potrebno pojasniti. Ovo je iznimno važno s obzirom da se radi o okvirima do 2040.	Primljeno na znanje.	Ova informacija se nalazi u pozadinskom dokumentu koji je nastao na temelju stručne analize i rada sa svim dionicima uključenim u projekt izrade Strategije prilagodbe. Financijska procjena na razini Strategije je indikativna upravo zbog dugoročnosti ove Strategije. Međutim kroz petogodišnje akcijske planove biti će moguće odrediti konkretne iznose za provedbu svake mjere i aktivnosti.
		7.4. Izrada akcijskih planova za provedbu Strategije prilagodbe		
55.	Udruga Biom	Potrebno je dodati rok u kojem će se, po usvajanju Strategije, donijeti prvi akcijski plan kako se ne bi dogodilo da se akcijski	Odbijen	Nije potrebno u Strategiji definirati rokove kada je

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		plan donosi u npr. trećoj godini njegove provedbe, što se već događalo. Stoga je potrebno navesti da će se prvi akcijski plan donijeti tijekom prve godine provedbe Strategije.		izrada akcijskog plana propisana Zakonom o zaštiti zraka.
		7.7. Praćenje provedbe Strategije prilagodbe		
56.	Udruga Biom	<p>Među prijedlozima mogućih pokazatelja pod Ribarstvo se nalazi "distribucija stranih vrsta" i "distribucija te brojnost i raznolikost stranih vrsta". Potrebno je ovu prvu "distribuciju stranih vrsta" obrisati radi ponavljanja.</p> <p>U prijedloge mogućih pokazatelja pod Biološku raznolikost potrebno je dodati "vrijednost ulaganja upravljača zaštićenim područjima i područjima ekološke mjere u aktivnosti vezane za prilagodbu klimatskim promjenama, prevenciju rizika i saniranje posljedica klimatskih promjena".</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Brisano dupliranje pokazatelja.</p> <p>Nadopunjeno je predloženim pokazateljem</p>
57.	Udruga Biom	U Praćenju provedbe Strategije prilagodbe nedostaje participativni pristup. Potrebno je osvijestiti da se Strategija ne može provoditi ne samo bez koordinacije s drugim sektorima, nego isto tako niti bez participativnog pristupa i uključivanja zainteresiranih dionika u njenu provedbu, pa tako i u njeno praćenje. Isto se može raditi kroz radne skupine na nacionalnoj/regionalnoj/lokalnoj razini koje će doprinosti procesu ili na neki drugi način.	Prihvaćen	Poglavlje 7.7 . Praćenje provedbe Strategije prilagodbe nadopunjeno je odgovarajućim izričajem.
58.	Udruga Biom	Moguće pokazatelje je potrebno uskladiti. Vidljivo je da su rađeni za svaki sektor zasebno te da nisu objedinjeni na način	Primljeno na znanje	Provedba mjere RP-01 Razvoj pokazatelja učinaka

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>potencijalnim utjecajima koji proizlaze iz Strategije, te unutar takvih područja (gdje su recimo pritisci regulacije vodotoka ili utjecaji sustava za navodnjavanje značajni) ograničiti mjere Strategije koje planiraju upravo takve zahvate koji već sad stvaraju pritiske u Natura 2000 područjima.</p>		<p>S obzirom da je Strategijom obuhvaćeno područje cijele države te da se planirane aktivnosti kreću od edukacije dionika do konkretnih zahvata u prostor, pregled kakav se primjedbom predlaže izlazi van okvira ove studije. Naime, SPKP predstavlja tip strateškog dokumenta čije mjere (aktivnosti) uglavnom nisu jasno zemljopisno smještene, zbog čega procjena značajnosti utjecaja SPKP na ekološku mrežu zahtijeva stratešku razinu analize. Nadalje, velik broj i sama priroda Strategijom predviđenih mjera (aktivnosti) ne omogućavaju detaljnu analizu svakog</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>potencijalnog scenarija, odnosno svakog potencijalnog zahvata (projekta) zamišljenog u sklopu svake predložene mjere (aktivnosti). Također, zbog nedostatka konkretnih podataka o lokaciji i/ili načinu njihove provedbe (tehnologija, period izvođenja radova itd.) na ovoj (strateškoj) razini analize utjecaja nije uvijek moguće sa sigurnošću procijeniti karakter i obilježja (intenzitet, duljina trajanja, reverzibilnost) samostalnog i skupnog utjecaja pojedinih mjera (aktivnosti). Istovremeno, gdje je bilo moguće, u sklopu poglavlja "6.3.1. Pregled mogućih</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Za većinu mjera Strateškom studijom propisuje se procjena utjecaja na okoliš na razini zahvata - što smatramo da nije adekvatno jer je taj postupak svakako propisan zakonom, a s druge strane korisnije bi bilo da se za neke mjere definiralo njihovo planiranje - recimo za navodnjavanje se može propisati mjera koja će osigurati da se nove akumulacije ne grade neplanski, npr. da se na razini svake županije definiraju planovi navodnjavanja (koji bi onda prošli stratešku procjenu utjecaja na okoliš).</p>	Odbijeno	<p>utjecaja Strategije” istaknuta su područja koja će biti pod pritiskom provedbe strateških mjera. Također, u Tablici 11.1-4 dan je pregled izdvojenih područja ekološke mreže s potencijalno najugroženijim ciljnim vrstama i staništima na koja su mogući značajni utjecaji uslijed provedbe mjera prilagodbe klimatskim promjenama u sektorima Hidrologija, upravljanje vodnim i morskim resursima, Poljoprivreda, Šumarstvo i Energetika.</p> <p>Strateška studija ne propisuje procjenu utjecaja na okoliš na razini zahvata, niti je to u mogućnosti.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>Strateška studija je prepoznala da (1) zbog velikog broj i same priroda Strategijom predviđenih mjera (aktivnosti) nije moguće provesti detaljnu analizu svakog potencijalnog scenarija, odnosno svakog potencijalnog zahvata (projekta) zamišljenog u sklopu svake predložene mjere (aktivnosti); te (2) zbog nedostatka konkretnih podataka o lokaciji i/ili načinu njihove provedbe (tehnologija, period izvođenja radova itd.) na ovoj (strateškoj) razini analize utjecaja nije uvijek moguće sa sigurnošću procijeniti karakter i obilježja (intenzitet, duljina trajanja,</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>reverzibilnost) samostalnog i skupnog utjecaja pojedinih mjera (aktivnosti). Gdje pouzdana procjena utjecaja nije bila moguća, Strateška studija je jasno istaknula ključne rizike vezane uz moguće utjecaje na ekološku mrežu, a koji se mogu javiti u kontekstu provedbe pojedinih mjera i aktivnosti te propisala odgovarajuće mjere ublažavanja. Pored općih mjera (kojima se propisuje implementacija rješenja temeljenih na prirodi (eng. Nature-based Solutions) i uključivanje odgovarajućih stručnjaka iz područja zaštite prirode i/ili tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite okoliša i</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>prirode već u ranoj fazi pripreme zahvata, plana, programa ili strategije), Strateška studija propisala je niz specifičnih mjera, od kojih mnoge uključuju izradu planskih dokumenata kao podloge za provedbu Strategijom predloženih aktivnosti. Primjerice, za konkretnu aktivnost provedbe izgradnje akumulacija za navodnjavanje, kao i za aktivnosti provedbe Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj te definiranje tehničkih mjera za obnovu i izgradnju drenažnih sustava,</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>propisane su sljedeće mjere:</p> <p><i>8. U ranim fazama planiranja i razvoja projekta te definiranja tehničkih mjera, odnosno prilikom pripreme projektne dokumentacije (konceptijskih rješenja, preinvesticijskih studija i dr.) provesti analizu isplativosti planiranih zahvata, uzimajući u obzir negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže. Pritom uključiti i</i></p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p><i>usluge ekosustava kao validnu mjeru prilikom donošenja odluka o financijskoj isplativosti.</i></p> <p><i>9. Za projekte koji su planirani unutar ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže treba koristiti rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solutions), uključujući:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• izbjegavanje utvrđivanja obala te kanaliziranja i regulacije vodotoka,</i>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primitljeno na znanje)	ODGOVOR
				<ul style="list-style-type: none"> <i>održavanje povoljne dinamike i vodnog režima, uključujući i razinu podzemne vode, za očuvanje raznolikosti vodenih i močvarnih staništa.</i>
		Komentari dobiveni mailom ili dopisom		
61.	Hrvatska Zajednica Županija	<p>U Nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu nisu obrađeni mogući utjecaji na sastavnice okoliša zrak i tlo, dok su vode i more djelomično obrađeni kroz vodene resurse.</p> <p>U poglavlju 4.2 Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivosti sektora na klimatske promjene između ostalog obrađeni su vodeni resursi u sklopu kojih je spomenuto i more. Obzirom da je u hrvatskom zakonodavstvu definirano</p>	Primitljeno na znanje	Zakon o zaštiti zraka regulira pitanje prilagodbe klimatskim promjenama (članci 118. i 118.a) te navodi sektore koji su očekivano najviše izloženi utjecaju klimatskih promjena: hidrologija i vodni resursi,

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>što pripada u more, a što u vode iste je potrebno i ovdje razgraničiti, odnosno u poglavlju vodeni resurse ne obrađivati more već istog posebno obraditi.</p> <p>U istom poglavlju odabrano je ukupno 8 ključnih sektora, a kao ključni sektor nije spomenuta industrija koja također ima veliku, a možda i najveću socio-ekonomsku važnost za Republiku Hrvatsku.</p> <p>Kod mjera vezanih za sektor poljoprivrede nisu predviđene mjere osiguranja od suša i poplava koje mogu uništiti poljoprivredne kulture, kao ni mjere zaštite od nametnika.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>poljoprivreda, šumarstvo, biološka raznolikost i prirodni kopneni ekosustavi, biološka raznolikost i morski ekosustavi, upravljanje obalom i obalnim područjem, turizam i ljudsko zdravlje. Tijekom rada na Strategiji prilagodbe prepoznati su još neki sektori, koji su ranjivi na klimatske promjene a važni su za hrvatsko gospodarstvo: energetika i ribarstvo.</p> <p>Predlažemo ovo predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede jer je ovo temeljna problematika</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Uz sektor ribarstva i akvakulture, isto kao i kod sektora vodni resursi većina mjera je vezana na jačanje kapaciteta, dok konkretne mjere nisu navedene.</p> <p>Mjera RR - 08 Iskorištavanje stranih vrsta riba nije u skladu s propisima zaštite prirode RH zbog unošenja nepoznatih stranih vrsta u okoliš.</p> <p>U poglavlju 5. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama – predlažemo da se poveća broj strukturnih mjera i osiguraju određena financijska sredstava za njihovu provedbu. Želimo istaknuti da se određene mjere već sada provode a pogotovo uz uređenje zemljišta, stoga predlažemo da se te mjere još više potiču kao i da se pojača informiranje o važnosti tih mjera te ih promovirati kao važnu mjeru u prilagodbi klimatskim promjenama.</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Odbijeno</p> <p>Odbijeno</p>	<p>koja se treba rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama.</p> <p>Predlažemo ovo predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede jer je ovo temeljna problematika koja se treba rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama.</p> <p>Predložena mjera uzima u obzir isključivo vrste koje su došle zbog klimatskih promjena jer to je akcent ove Strategije.</p> <p>Temeljna problematika se treba rješavati neovisno o</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 6. Prioriteti strategije prilagodbe klimatskim promjenama – smatramo da je potrebno gdje god je to moguće nestrukturane i strukturne mjere povezati s mogućim instrumentima financiranja.</p> <p>U cijelom Nacrtu propisane su mjere koje se uglavnom odnose na jačanje kapaciteta i jačanje otpornosti uz više ključnih dionika. Navedene mjere su nejasno propisane te nisu jasno definirani nositelj pojedinih mjera. Tako je npr. kod mjera prilagodbe klimatskim promjenama za područje Vodni resursi navedeno 11 mjera od kojih se 8 mjera odnosi na jačanje kapaciteta, 2 mjere na jačanje otpornosti i tek 1 mjera oznake HM-10 Mapiranje izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe ostaje konkretna mjera koja se može provesti. Za istu je navedeno više dionika, a izostavljene su Hrvatske vode. Smatramo da je navedeno područje kao i sva ostala područja potrebno nadopuniti sa konkretnim mjerama i sa glavnim nositeljima pojedine mjere.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>očekivanim klimatskim promjenama sukladno sektorskim strateškim i planskim dokumentima.</p> <p>Prilikom izrade Akcijskog plana detaljnije će se za svaku mjeru i aktivnost dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja aktivnosti, rok izvršenja, obveznike i koordinatore provedbe mjera i aktivnosti, kao i izvore financiranja.</p> <p>Prilikom izrade Akcijskog plana detaljnije će se za svaku mjeru i aktivnost dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Kod mjere iz tablice 6-4, oznake P-02, potrebno je predloženu nestrukturiranu mjeru pretvoriti u strukturu mjeru kao i osigurati za njenu provedbu određena financijska sredstva u okviru Programa ruralnog razvoja za 2021.-2027.</p> <p>U mjeri oznake P-04, potrebno je snažno uključivanje znanstvenih institucija u stvaranju sorti i pasmina otpornih na klimatske promjene.</p> <p>U mjeri oznake P-05 predlažemo da se uz izgradnju akumulacija paralelno grade i sustavi navodnjavanja koji će dovoditi vodu do parcela tih akumulacija.</p> <p>Mišljenja smo da je Nacrt Strategije kvalitetno napravljen, a za njegovu provedbu od velike važnosti biti će osiguranja</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>aktivnosti, rok izvršenja, obveznike i koordinatore provedbe mjera i aktivnosti, kao i izvore financiranja.</p> <p>Ovo je važna mjera i dio je temeljne problematike te se treba rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama sukladno sektorskim strateškim i planskim dokumentima. Stoga sugeriramo komentatoru da istaknuto predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		potrebnih financijskih sredstva, kao i snažno informiranje i provedba različitih kampanji radi ukazivanja na važnosti predloženih mjera i njihovu provedbu.		vodi Ministarstvo poljoprivrede. Među ključnim dionicima za provedbi navedene mjere dodane su znanstveno-istraživačke institucije. Ovo je već navedeno pod Mjeru P-06. Primjena navodnjavanja.
62.	Branko Grisogono	<p>1. Opcenito, dokument je pocetno prihvatljiv, dakle dobra, hitna i vazna 'odskocna daska'. To je trebalo ranije pokrenuti, ali sto je - tu je. U svakom slucaju, izvrstan potez!</p> <p>2. Nacrt je preopsiran, umjesto da je jezgrovit, po tockama, a ostalo da je razradjeno na druge nacine [prilozi, prijedlozi pravilnika i sl.]. Nije napisan od klimatologa i ostalih relevantnih strucnjaka, vec prvenstveno od pravnika, mozda ekonomista, itd. To onda znaci slicnost s predugim hrvatskim statutima [koji bi morali biti jezgroviti] gdje ima puno ponavljanja, prepisivanja, i sl. i sto posljedicno dovodi do slabe realizacije.</p>	Primljeno na znanje	Predložene jezične izmjene su uvažene i uključene u tekst Strategije.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>3. Nacrt pri pocetku zapocinje s neadekvatnom definicijom klime - nedopustivo! Evo dva primjera: '...kolicina varijabli...' - to ne postoji u klimatologiji; ispravni hrv. izraz je oborina [a ne padalina, to rabe Slovenci i neki hrv. geografi, ali oni nisu mjerodavni, ne istrazuju nasu klimu i nemaju relevantne publikacije o tome]. Usput, mraz, prirodna pojava u atmosferi, ne pada, stoga - bolje odgovara rijec 'oborina', tj. mraz se obara, itd.</p> <p>4. Iako Pojmovnik ovog Nacrta Strategije spominje ucenje, dalje je ucenje nedopustivo slabo ukljuceno u dokument. Na primjer, novi nacionalni skolski kurikulum se spominje samo jednom i to s relativno najnižim prioritetom. Cini mi se da je ta slabost u skladu s MZO-m, nazalost. Takodjer, to je povezano s mojom tockom 2 ove konstruktivne kritike.</p>		
		Komentari od TDU – produženje roka za SPUO		
	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	Nema primjedbi u okviru svoga djelokruga rada.		
	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	Nema primjedbi u okviru svoga djelokruga rada.		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
	Ministarstvo turizma	Nema primjedbi u okviru svoga djelokruga rada.		
	Ministarstvo gospodarstva poduzetništva i obrta	U strategiji istaknuto je da su tijekom njezine izrade prepoznati još neki sektori ranjivi na klimatske promjene, a važni za hrvatsko gospodarstvo, kako što su energetika i ribarstvo. U vezi s time na stranici 41. Strategije Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta označeno je kao ključni dionik unutar mjera prilagodbe klimatskim promjena u sektoru ribarstva i to u mjerama: RR-01 - Jačanje sektora ulaganjem u razvoj novih tržišta i proširenjem ponude i RR-04 Povećanje uključenosti ribara u sektor turizma. Mišljenja smo da Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta ne može biti označeno kao ključni dionik u navedenim mjerama te nas je, s obzirom na djelokrug nadležnosti, iz istih potrebno iziuzeti.	Prihvaćen	Iz teksta Strategije i izričaja o ključnim dionicima u navedenim mjerama je uklonjen dionik.
	Hrvatske šume	Na temelju dopisa Ministarstva zaštite okoliša i energetike ur.broj: 517-04-1-2-19-83, od 30. svibnja, od strane Hrvatskih šuma d.o.o. dostavljam Vam mišljenje na dva dokumenta: Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama (SKPK) u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.	Prihvaćen	Mjera je nadopunjena kako bi se iz naziva vidjelo da se radi o kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Vezano za Stratešku studiju o utjecaju na okoliš SKPK slažemo se s dodanim mjerama prilagodbe u sektoru šumarstva: ŠU-10, ŠU-11 i ŠU-12. Nemamo primjedbe na provedeni postupak procjene utjecaja na okoliš kao ni na sadržaj dokumenta. Kod izvora podataka bi bilo dobro ažurirati postojeće Zakone i propise, kod Zakona o šumama dodati zadnje izmjene i dopune zakona (pored NN 68/18 i 115/18), zatim spomenut je stari Pravilnik o uređivanju šuma (NN 79/15), a u međuvremenu se pojavio novi (NN 97/18, 101/18).</p> <p>Što se tiče nacrtu prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama smatramo da bi bilo dobro dodati pojašnjenje za mjeru ŠU-07-'Pošumljavanje i obnova šume' (u prvom nacrtu Strategije mjera ŠU-07 imala je naziv samo 'Pošumljavanje'). Općenito, za pošumljavanje se s tehničke strane može reći da se radi o sjetvi i sadnji šumskog reprodukcijskog materijala. Međutim, u smislu članka 3.3 Kyotskog sporazuma, pošumljavanje se odnosi samo na sadnju i sjetvu šumskog reprodukcijskom materijala na zemljištu koje prije 1990. godine nije bilo šumsko, što implicira na promjenu načina korištenja zemljišta (npr. zemljište iz kategorije oranica ili travnjaka postaje šumsko</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		zemljište, što u tom slučaju ima snažan mitigacijski učinak). Svi ostali radovi sjetve i sadnje, ako se rade na šumskom zemljištu, mogu se dešavati u okviru umjetne obnove šuma, popunjavanja kod prirodne obnove šuma, kod konverzije, kod sanacije opožarenih šumskih površina itd., što prema članku 3.4 Kyotskog sporazuma jesu radovi unutar kategorije 'Gospodarenje šumama' i ne odnose se na promjenu načina korištenja zemljišta. Mislim da bi autori nacrtu Strategije trebali barem u formi fusnote navesti na što se konkretno odnosi termin 'pošumljavanje' u mjeri ŠU-07 i kako se odnosi prema terminu 'pošumljavanje' u okviru Kyotskog sporazuma.		
	CROATIASTOČAR GIU	Tijekom otvorenog E-savjetovanja i na prethodnom sastanku pri Ministarstvu zaštite okoliša izrazili smo primjedbe gdje u Mjerama 1-9 poljoprivrede gotovo da i nema predviđenih mjera prilagodbe za sektore stočarstva. Sve stočarske grane izuzetno su ranjive na klimatske promjene ne samo u smislu osiguranja dovoljnih količina stočne hrane već i zbog pojavnosti novih bolesti koje su već sada direktna posljedica poremećaja klime u razdobljima visoke temperature, povećane vlage u zraku ili poplava na pojedinim područjima.		Ovo je prva nacionalna Strategija prilagodbe koja daje po prvi put rezultate klimatskog modeliranja za dugoročno razdoblje te su sagledani utjecaji i rizici. Kroz daljnje mjere koje se navode u Strategiji produbljuvat će se spoznaje o utjecaju klimatskih promjena što će biti osnova za daljnji rad na

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>S druge strane pojavnosti klimatskih promjena utječu i na smanjenje prirasta, kvalitete animalnih proizvoda i poremećaja u reprodukciji.</p> <p>Iz gore navedenih razloga predlažemo da se u Poglavlju poljoprivrede oformi posebna tablica ili nadopuni postojeća sa popisom mjera za ublažavanje utjecaja i prilagodbe na klimatske promjene sektora stočarske proizvodnje sa ključnim dionicima.</p> <p>Mjere ublažavanja utjecaja na klimatske promjene</p> <p>Mjere ublažavanja doprinosa stočarskih grana proizvodnje klimatskim promjenama osim izbora pasmina životinja koje su otpornije na klimatske promjene zasigurno su i mjere novih sorti trava za preživače koje smanjuju emisiju metana.</p> <p>S druge strane mjere ublažavanja klimatskim promjenama odnose se na nove formulacije smjesa za ishranu stoke i peradi sa dodatkom nove generacije aditiva koji doprinose smanjenju emisije ugljikovodika.</p> <p>Mjere prilagodbe klimatskim promjenama</p> <p>Mjere prilagodbe proizvodnih kapaciteta za uzgoj stoke i peradi u RH vrlo su zahtjevne i složene s obzirom na starost proizvodnih kapaciteta i dosadašnja minimalna ulaganja u modernizaciju i rekonstrukciju.</p> <p>Prilagodba proizvodnih kapaciteta klimatskim promjenama pretpostavlja obimne građevinske zahvate radi poboljšanja</p>		<p>prilagodbi klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Svakako će i sektorske strategije trebati ovu problematiku obraditi. Ovo su važne mjere i dio su temeljne problematike te se trebaju rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama sukladno sektorskim strateškim i planskim dokumentima. Stoga sugeriramo komentatoru da istaknuto predloži u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>toplinske izolacije proizvodnih objekata zbog smanjenja nepovoljnih temperaturnih utjecaja kako kod ekstremno visokih tako i ekstremno niskih temperatura.</p> <p>Postojeći sustavi ventilacije već sada nisu, prema svojoj tehničkoj izvedbi, dostatni u periodima ekstremnih temperatura. Postojeće sustave ventilacije potrebno je zamijeniti novim sustavima koji omogućuju optimalnost ambijentalnih uvjeta držanja stoke i peradi uključujući i sustave za hlađenje i kontrolu vlage.</p> <p>U mjerama treba predvidjeti također prilagodbu tijekom transporta životinja od mjesta uzgoja do prerađivačkih kapaciteta transportnim sredstvima nove generacije sa instaliranim sistemima klimatizacije.</p> <p>U prerađivačkim kapacitetima potrebno je instalirati primjerene uvjete za držanje stoke i peradi za klanje tijekom odmora i početka tehnološkog procesa.</p> <p>Prilagodba klimatskim promjenama uzgojnih objekata stočarske i peradarske proizvodnje pretpostavlja i značajno veći utrošak energije pa je potrebno predvidjeti investiranja u obnovljive izvore energije, prije svega energiju sunca, radi smanjenja ukupnih troškova proizvodnje</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Postojeći sustavi osiguranja pitke vode za uzgoj stoke i peradi pretpostavljaju i značajna ulaganja koja će osigurati dovoljne količine, kontinuitet i premjerenu kvalitetu vode za piće. Vjerojatno u tablici 7. Studije u procijenjenim iznosima financijskih sredstava za sektor poljoprivrede nisu predviđena ulaganja u stočarsku proizvodnju te je iste potrebno procijeniti i nadopuniti ukupnu vrijednost planiranih ulaganja.</p>		
	DHMZ	<p>Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (u daljnjem tekstu SPUO) izrađena je u skladu s Odlukom Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 29.8.2019. godine o sadržaju SPUO. Tražena poglavlja su pregledno obrađena i dan je jasan pregled vjerojatnih značajnih utjecaja na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>Međutim, u nekim su poglavljima uočeni propusti i pogreške koje navodimo :</p> <p>OPĆE PRIJEDBE</p> <p>1. U ovoj Strateškoj studiji utjecaja na okoliš nije predviđen program praćenja stanja okoliša što je samo po sebi neprihvatljivo budući da je monitoring (svih ranjivih sustava) jedna od pretpostavki za praćenje učinaka provedbe</p>	Odbijeno	Potreba praćenja učinaka provedbe strategije istaknuta je u samom Nacrtu Strategije, gdje je

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>strategije. Studija utjecaja na okoliš morala bi dati pregled postojećih monitoringa navedenih ranjivih područja s prijedlogom njihove nadopune ako je potrebno, uključujući i monitoring klime i kvalitete zraka, a osobito razraditi pitanje potrebnog monitoringa tamo gdje je on nedostatan ili ne postoji.</p> <p>U dokumentu EU /* COM/2013/0216 final */ eksplicitno se navodi u poglavlju 5.3. Monitoring, evaluation and review: "Monitoring and evaluating climate change adaptation policies are crucial. The emphasis is still on monitoring impacts rather than adaptation action and its effectiveness. The Commission will develop indicators to help evaluate adaptation efforts and vulnerabilities across the EU, using LIFE funding and other sources."</p> <p>2. Nije razmatrano pitanje prilagodbe u pojedinim sektorima vezano uz izmijenjenu klimatsku situaciju u ostatku Europe koja se može odraziti na Hrvatsku u većoj ili manjoj mjeri, ovisno o značajnosti pojedinih rizika u drugim zemljama. Taj aspekt nije razmatran niti u nacrtu strategije prilagodbe niti u Studiji utjecaja Strategije prilagodbe na klimatske promjene (vidi: "Adaptation policies and knowledge base in transnational regions in Europe").</p>	<p>Primljeno na znanje</p>	<p>također dan i prijedlog mogućih pokazatelja po pojedinom sektoru. Također, kao jedan od prioriteta za prvi akcijski plan, navedena je upravo provedba mjere "RP-01 Razvoj pokazatelja učinka provedbe Strategije prilagodbe". Iz tog razloga u Strateškoj studiji nije propisivan zaseban program praćenja stanja okoliša.</p> <p>Ovo je prva nacionalna Strategija prilagodbe koja daje po prvi put rezultate klimatskog modeliranja za dugoročno razdoblje te su</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>3. Sektor transporta, kao jedan od značajnih sektora koji je ranjiv na klimatske promjene nije istaknut kao takav i nisu obrađena pitanja vezana uz transportnu infrastrukturu koja može biti pod značajnim pritiskom i utjecajem klimatskih promjena (poplave i drugi klimatski ekstremi, povećane potrebe za boljom organizacijom i upravljanjem transportom itd.). Ovo područje može se parcijalno “razdijeliti po ostalim područjima” ali, bez obzira na to potrebno je sagledati i cjelovitu sliku s obzirom na sektor transporta (vidjeti podloge izrađene od strane EU za ovo područje (ETC/CCA Technical Paper 03/2013-Transport sector adaptation).</p> <p>U navedenoj studiji se navodi: “As some stakeholders point out in their strategies, changes in climate may be influential in modifying land use and activity patterns and transport demand, making necessary a revision of traditional assumptions and practices in European transport planning and policy. In short, it seems that the "resilience" concept (3) should be applied to policy decision-making and not only to infrastructure management and transport operations.”</p>	Priljeno na znanje	<p>sagledani utjecaji i rizici. Kroz daljnje mjere koje se navode u Strategiji produbljivat će se spoznaje o utjecaju klimatskih promjena što će biti osnova za daljnji rad na prilagodbi klimatskim promjenama u Hrvatskoj.</p> <p>Zakon o zaštiti zraka regulira pitanje prilagodbe klimatskim promjenama (članci 118. i 118.a) te navodi sektore koji su očekivano najviše izloženi utjecaju klimatskih promjena: hidrologija i vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, biološka raznolikost i prirodni kopneni ekosustavi, biološka raznolikost i morski</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>OSTALE PRIMJEDBE str. 8-13, Tablica 1-1-3. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama pojedinih sektora PRIJEDLOG: a) U popis ključnih dionika provedbe pojedinih mjera prilagodbe na klimatske promjene sukladno Komentarima DHMZ-a na samu Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama dostavljenu u MZOE 22.5.2019. godine dodati DHMZ i to u: ŠU-08, EB-09, E-03, E-05, E-06, E-07, T-01, T-04, T-05, ZD-02, ZD-06, ZD-09, PP-01, PP, UR-03 b) izbjeći ponavljanje skraćenice EB i E i za sektor prirodnih ekosustava i bioraznolikost i energetike. (EB) - za energetiku staviti E</p> <p>str. 13. Poglavlje 1.2. Odnos strategije s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima U poglavlju 1.2 nije navedena CLRTAP konvencija koja, unutar svoje Radne skupine EMEP između ostalog adresira pitanje utjecaja klimatskih promjena i kvalitete zraka.</p> <p>str. 22-24. Poglavlje 2.2. Kvaliteta zraka</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>ekosustavi, upravljanje obalom i obalnim područjem, turizam i ljudsko zdravlje. Tijekom rada na Strategiji prilagodbe prepoznati su još neki sektori, koji su ranjivi na klimatske promjene a važni su za hrvatsko gospodarstvo: energetika i ribarstvo.</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 2.2. Kvaliteta zraka, ne spominje se međusobna povezanost kvalitete zraka i klimatskih promjena i ranjivost s obzirom na međudjelovanje kvalitete zraka i klime.</p> <p>Iz dokumenta "COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Adaptation to climate change impacts on human, animal and plant health Accompanying the document COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS An EU Strategy on adaptation to climate change, /* SWD/2013/0136 final */ jasno se ističe pitanje povezanosti kvalitete zraka i klimatskih promjena koje je za nas značajno jer se nalazimo u području povećanog rizika zbog mogućeg porasta rizika povećanja koncentracija prizemnog ozona na području cijele RH:</p> <p>str. 37. ...Erozija tla vjetrom zabilježena je na području Daruvara te u Čepić polju u Istri...</p> <p>Erozija vjetrom ili eolska erozija NIJE zabilježena SAMO na te dvije lokacije u Hrvatskoj. A zašto imamo ogoljelu obalu i otoke?</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>str. 58...o štetama koje je u 2016. godini prouzrokovao mraz...</p> <p>Pogrešno se smatra da mraz uzrokuje štete na bilju. On je samo pokazatelj da je temperatura zraka ispod 0°C. Štete uzrokuje hladnoća zbog smrzavanja biljaka.</p> <p>str 58 ...Suha topla klima pogodovat će bržem razvoju biljnih bolesti...</p> <p>Poznato je da razvoju biljnih bolesti znatno više doprinosi topla i VLAŽNA klima od tople i suhe klime.</p> <p>str. 75-77 Postojeći okolišni problemi koji su važni za Strategiju</p> <p>Tablica s identificiranim pritiscima ne navodi pitanja pritiska klimatskih promjena na kvalitetu zraka</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Odbijeno</p> <p>Odbijeno</p>	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Među razmatranim okolišnim problemima i pritiscima na kvalitetu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>str. 78-94 Poglavlje 5.1. Pregled obilježja utjecaja pojedine mjere i aktivnosti na okoliš Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u pojedinim sektorima također ne uključuju pitanje kvalitete zraka i posljedično mjere koje se odnose na posljedice pogoršanja kvalitete zraka, ponajviše u vezi s problemima zdravlja zbog povišenog prizemnog ozona u promijenjenoj klimi.</p> <p>str. 113 ...pomicanja fenoloških faza šumskih vrsta drveća... Fenološke faze se ne pomiču nego se pomiče početak ili nastup fenoloških faza prije ili poslije.</p> <p>str. 113 ...oštećivanje i izumiranje populacija uslijed klimatskih ekstrema... Oštećivanje i izumiranje populacija uslijed ekstremnih vremenskih uvjeta ili prilika, a ne klimatskih ekstrema. Klimatski ekstrem znači npr. apsolutna (rekordna) zabilježena maksimalna temperatura zraka u nekom mjestu u određenom razdoblju.</p> <p>str. 128. i 164. „Osim toga, gdje god je to moguće, predlaže se konkretne zahvate u prostoru (koji mogu uzrokovati nepoželjne utjecaje, a u funkciji su prilagodbe klimatskim</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>zraka sagledani su problemi koji su od važnosti za Strategiju a koji se odnose na klimatske promjene (učestali požari tijekom turističke sezone u priobalju, klimatizacijski i ventilacijski sustavi u urbanim sredinama nisu adekvatno kontrolirani - moguć negativan utjecaj na intenzitet toplinskih otoka u urbanim sredinama)</p> <p>Utjecaj različitih čimbenika okoliša na ljudsko zdravlje, uključujući kvalitetu zraka (vanjskog i unutarnjeg), sagledani su poglavljju „Stanovništvo i zdravlje ljudi“.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>promjenama), planirati van kulturnih krajolika, zaštićenih područja državnog značaja (strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode) i osobito vrijednih obradivih poljoprivrednih zemljišta (P1).” PRIJEDLOG navedeni tekst promijeniti u Osim toga, traži se obaveza planiranja konkretnih zahvata u prostoru (koji mogu uzrokovati nepoželjne utjecaje, a u funkciji su prilagodbe klimatskim promjenama) van kulturnih krajolika, zaštićenih područja državnog značaja (strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode) i osobito vrijednih obradivih poljoprivrednih zemljišta (P1) Obrazloženje: Smatramo nužnim planiranje konkretnih zahvata van kulturnih krajolika, zaštićenih područja državnog značaja postaviti kao OBVEZNO.</p> <p>str. 151 i 158 Poglavlja 6.4. i 7.1. Poglavlje 6.4. Mjere ublažavanja potpuno je kopirano u poglavlje 7.1. Mjere zaštite okoliša.. Ovakvo ponavljanje sadržaja nije razumljivo i molimo objašnjenje ako smatrate da je ponavljanje potrebno i opravdano.</p>	Odbijeno	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>Poglavlja su napravljena u skladu s relevantnim zakonodavnim okvirom. Nadalje, poglavlje nije u potpunosti kopirano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjere u poglavlju 6.4. predstavljaju mjere ublažavanja te su usmjerene prema ublažavanju (izbjegavanju) značajnog negativnog utjecaja na ciljne vrste i staništa te cjelovitost

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>str. 162 Poglavlje 7.2. Program praćenja stanja okoliša Nije predviđen program praćenja stanja okoliša što je samo po sebi neprihvatljivo budući da je monitoring (svih ranjivih sustava) jedna od pretpostavki za praćenje učinaka provedbe strategije. Studija utjecaja Strateške studije prilagodbe morala bi dati pregled postojećih monitoringa navedenih ranjivih područja s prijedlogom njihove nadopune ako je potrebno, uključujući i monitoring klime i kvalitete zraka, a</p>	Odbijeno	<p>područja ekološke mreže,</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjere u poglavlju 7.1 predstavljaju mjere zaštite okoliša te su usmjerene prema ublažavanju (izbjegavanju) značajnog negativnog utjecaja (1) na ugrožene vrste i staništa, odnosno temeljne vrijednosti zaštićenih područja; (2) prilikom prostornog uređenja i planiranja.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		2. U Tablica 1.1-1 umjesto "Sunčano zračenje (fluks ulazne sunčane energije)" u "Sunčevo zračenje (tok ulazne sunčeve energije)".		Potreba praćenja učinaka provedbe strategije istaknuta je u samom Nacrtu Strategije, gdje je također dan i prijedlog mogućih pokazatelja po pojedinom sektoru. Također, kao jedan od prioriteta za prvi akcijski plan, navedena je upravo provedba mjere "RP-01 Razvoj pokazatelja učinka provedbe Strategije prilagodbe". Iz tog razloga u Strateškoj studiji nije propisivan zaseban program praćenja stanja okoliša.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				Izmijenjeno u tekstu Izmijenjeno u tekstu Izmijenjeno u tekstu
	NEZAVISNI HRVATSKI SINDIKATI	Nezavisni hrvatski sindikati podržavaju napore vlade oko smanjenja emisije stakleničkih plinova, posebice CO ₂ u svrhu ostvarenja ciljeva zadanih Pariškim sporazumom. Za dobro cjelokupnog čovječanstva svi zajedno moramo uložiti sve moguće napore da bi se globalno zatopljenje zadržalo na razini ispod 2°C u odnosu na predindustrijsko razdoblje s ambicijom da se zadrži na 1,5°C. Bez obzira na činjenicu da je Republika Hrvatska površinom i brojem stanovnika među manjim zemljama s relativno malim globalnim utjecajem,	Primljeno na znanje	U kontekstu očekivanog porasta temperature i drugih klimatskih parametara, nedavno se tek počelo razmatrati kako klimatske promjene mogu imati učinak na rad i zdravlje radnika koji rade na otvorenom te su naročito izloženi. Ova tema

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>trebamo se ugledati na zemlje koje su najbolje i primjer u suočavanju s klimatskim promjenama.</p> <p>Unatoč činjenici da napokon imamo Nacrt strategije o prilagodbi klimatskim promjenama, na žalost, moramo ustvrditi da je strategija nepotpuna. Niti u jednom strategijskom dijelu nije naglašen utjecaj klimatskih promjena na radna mjesta u sektorima za koje se pretpostavlja da će biti najviše pogođeni klimatskim promjenama.</p> <p>Uz utjecaj klimatskih promjena na sektore navedene u strategiji, moramo istaknuti važnost utjecaja na radnike koji rade u uskoro pogođenim sektorima. Republika Hrvatska je već sada pogođena nedostatkom radne snage koji se dogodio zbog olakšanog iseljavanja u razvijene zemlje u kojima se radnicima omogućuje veća zarada i bolji radni uvjeti za njihove obitelji. Ako se ne krene na vrijeme s povećanjem kompetencija radnika i oblikovanjem svijesti, posljedice klimatskih promjena i energetske siromaštva će za Hrvatsku biti nesagledive.</p> <p>U svim, uskoro pogođenim sektorima, rade radnici koji će, ako se na vrijeme ne počne s edukacijom i promjenom načina razmišljanja, biti najviše pogođeni klimatskim promjenama. Potrebno je već od obrazovnog sustava djelovati na svijest budućih radnika s ciljem osvješćivanja opasnosti od</p>		<p>za sada nije prepoznata kao prioritetna u okviru Strategije prilagodbe klimatskim promjenama. Važno je i da sektori identificiraju rizike od klimatskih promjena te poduzmu mjere kroz svoje strateške dokumente.</p> <p>Ipak postoji čitav niz mjera edukacije o klimatskim promjenama i mjerama prilagodbe usmjerenih na radnike u poljoprivredi, vodnom gospodarstvu, šumarstvu, turizmu, zdravstvenih djelatnika i prostornih planera.</p> <p>Glede klimom uzrokovanih migracija ta je tema obuhvaćena u Strategiji nacionalne sigurnosti</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>klimatskih promjena te potrebi osmišljavanja „zelenih poslova“. Radnicima koji su zaposleni, ili u potrazi za poslom treba omogućiti zapošljavanje na radnim mjestima koja su s ekološkog i ekonomskog stajališta održiva. Jednako tako djelovati treba i na svijest poslodavaca, kako vezano za prilagodbu poslova i procesa, tako i na oblike zaštite na radu primjerene utjecaju i djelovanju klimatskih promjena. Sve to trebaju pratiti i primjereni zakonski propisi i smjernice.</p> <p>Prelaskom na niskougličnu ekonomiju svim građanima treba omogućiti pravednu tranziciju (<i>just transition</i>) što je jasno naznačeno u preambuli Pariškog sporazuma: „UZIMAJUĆI U OBZIR važnost pravedne tranzicije za radnu snagu kojom se stvaraju dostojanstvena i kvalitetna radna mjesta u skladu s utvrđenim nacionalnim razvojnim prioritetima.“ Isto tako se u Europskoj rezoluciji o klimatskim promjenama smatra da će se pravednom tranzicijom osigurati veća zaposlenost, s tim da se u pogođenim regijama uloži u prekvalifikaciju za visokokvalitetna radna mjesta otporna na buduće promjene. Izrazito je važno da klimatska tranzicija Europe bude uz ekološko gledište socijalno i ekonomski održiva kako bi je prihvatili svi građani, a osobito oni s nižim primanjima.</p> <p>Također, Strategija ignorira problem migracija ljudi koje su uzrokovane klimatskim promjenama i ekstremnim vremenskim pojavama, a koje će se samo povećavati. Nužno</p>		<p>Republike Hrvatske tako da se ne obrađuje u Strategiji prilagodbe.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>je priznati kako su migracije uzrokovane klimatskom krizom prisilne migracije, a temeljem toga i odrediti mjere za upravljanjem migracija, u skladu s međunarodnim i domaćim pravom, a u duhu zaštite ljudskih prava i solidarnosti. Smatramo da je nacrt strategije Republike Hrvatske o prilagodbi klimatskim promjenama manjkav i nepotpun dok se u njemu ne vide jasno postavljeni postulati politika pravedne tranzicije kao što je napravljeno u Pariškom sporazumu i Europskoj rezoluciji o klimatskim promjenama.</p>		
	Hrvatska Zajednica Županija	<p>Sukladno Vašem dopisu od 30. svibnja 2019., KLASA: 351-01/17-09-234, URBROJ: 517-04-1-2-19-83 dostavljamo Vam mišljenje.</p> <p>U cijelom dokumentu propisane su mjere koje se uglavnom odnose na jačanje kapaciteta i jačanje otpornosti uz više ključnih dionika. Navedene mjere su nejasno propisane kao i nosilac navedenih mjera. Tako je npr. kod mjera prilagodbe klimatskim promjenama za područje Vodni resursi navedeno 11 mjera od kojih se 8 mjera odnosi na jačanje kapaciteta, 2 mjere na jačanje otpornosti i tek 1 mjera HM-10 Mapiranje izvora vode izvan sustava javne vodoopskrbe ostaje konkretna mjera koja se može provesti. Za istu je navedeno više dionika, a izostavljene su Hrvatske vode. Također od više navedenih dionika nije jasno tko je nositelj navedene mjere.</p>	Prihvaćen	<p>Prilikom izrade Akcijskog plana detaljnije će se za svaku mjeru i aktivnost dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja aktivnosti, rok izvršenja, obveznike i koordinatore provedbe mjera i aktivnosti, kao i izvore financiranja.</p> <p>Zakon o zaštiti zraka regulira pitanje prilagodbe klimatskim promjenama (članci 118. i 118.a) te</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Smatramo da je navedeno područje kao i sva ostala područja potrebno nadopuniti sa konkretnim mjerama i sa glavnim nosiocima pojedine mjere.</p> <p>U poglavlju 4.2 Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivosti sektora na klimatske promjene između ostalog obrađeni su vodeni resursi u sklopu kojih je spomenuto i more. Smatramo da obzirom da je hrvatskom zakonodavstvu definirano što pripada u more, a što u vode da iste i ovdje treba razgraničiti, odnosno u poglavlju vodeni resurse ne obrađivati more već istog posebno obraditi.</p> <p>U istom poglavlju odabrano je ukupno 8 ključnih sektora, a kao ključni sektor nije spomenuta industrija koja također ima veliku, a možda i najveću socio-ekonomsku važnost za Republiku Hrvatsku.</p> <p>Kod mjera vezanih za sektor poljoprivrede nisu predviđene mjere osiguranja od suša i poplava koje mogu uništiti poljoprivredne kulture, kao ni mjere zaštite od nametnika.</p> <p>Uz sektor ribarstva i akvakulture, isto kao i kod sektora vodni resursi većina mjera je vezana na jačanje kapaciteta, dok konkretne mjere nisu navedene. Također mjera RR -08 Iskorištavanje stranih vrsta riba nije u skladu s propisima zaštite prirode RH zbog unošenja nepoznatih stranih vrsta u okoliš.</p>		<p>navodi sektore koji su očekivano najviše izloženi utjecaju klimatskih promjena: hidrologija i vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, biološka raznolikost i prirodni kopneni ekosustavi, biološka raznolikost i morski ekosustavi, upravljanje obalom i obalnim područjem, turizam i ljudsko zdravlje. Tijekom rada na Strategiji prilagodbe prepoznati su još neki sektori, koji su ranjivi na klimatske promjene a važni su za hrvatsko gospodarstvo: energetika i ribarstvo. Predlažemo ovo predložiti u izradi Nacionalne strategije poljoprivrede i ruralnog</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		Smatramo da je Nacrt prijedloga potrebno dopuniti svim navedenim kako bi dobili dokument koji će biti provodiv.		razvoja i nakon 2020. koju vodi Ministarstvo poljoprivrede jer je ovo temeljna problematika koja se treba rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama.
	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Ministarstvo znanosti i obrazovanja zaprimilo je Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu te nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (u daljnjem tekstu: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama). U Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama kao glavni dugoročni cilj navodi se smanjenje ranjivosti prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, odnosno jačanje otpornosti i sposobnosti oporavka od tih utjecaja. Također, identificirano je pet nacionalnih prioriteta u okviru kojih je potrebno provoditi mjere prilagodbe klimatskim promjenama; osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja, osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, osiguranje održivog	Prihvaćen	Sukladno navedenom komentaru formulacija mjere je izmijenjena u jedan od adekvatnijih termina.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>energetskog razvitka, jačanje upravljačkih kapaciteta umreženim sustavom praćenja i ranog upozoravanja te osiguranje kontinuiteta istraživačkih aktivnosti. Nadalje, za mjere navedene u Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Državnom proračunu uključena su sredstva prikupljena poreznim sustavom, ali i sredstva prikupljena od dražbe emisijskih jedinica i od vodnih naknada. Sredstva iz državnog proračuna neće se koristiti za veće infrastrukturne zahvate, već primarno za mjere i aktivnosti vezane uz osvježavanje javnosti, jačanja kapaciteta, pripremu projektne dokumentacije, pokusne projekte i dr. Europski strukturni investicijski fondovi bit će glavni izvor financiranja infrastrukturnih mjera i aktivnosti za koje će se planirati i alocirati sredstava na temelju akcijskih planova prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>U Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama, između ostalih mjera koje su u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja, navode se i mjere prilagodbe klimatskim promjenama ZD-09, Integracija teme klimatskih promjena u nacionalni školski kurikulum te mjera T-03, Jačanje kompetencija učenika srednjih škola i studenata na koje se očitujemo kako slijedi. Mjera ZD-09 navodi sintagmu „nacionalni školski kurikulum“ za koju napominjemo da nije zakonski utemeljen termin te iz navedenog termina nije</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>razvidno o kojem je kurikulumu riječ. Slijedom navedenog, Ministarstvo znanosti i obrazovanja predlaže da se navedena formulacija izmijeni u jedan od adekvatnijih termina, a sukladno postojećem zakonskom okviru. Nadalje, napominjemo kako je na temelju članka 27., stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18), Ministarstvo znanosti i obrazovanja objavilo Odluku o donošenju kurikuluma za međupredmetnu temu Održivi razvoj za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj, a koja tema obuhvaća sve tri dimenzije održivosti . okolišnu, društvenu i ekonomsku te njihovu međuovisnost. Predmetna je odluka objavljena u Narodnim novinama 22. siječnja 2019. godine. Nadalje, u međupredmetnoj temi Održivi razvoj u 6., 7. i 8. razredu osnovne škole učenici se upoznaju s pojmom klimatskih promjena; razmatraju i razlikuju uzroke ugroženosti prirode, istražuju stanje okoliša i utvrđuju stupanj ugroženosti prirode i sl. Isto tako, napominjemo da se i u sustavu srednjoškolskog odgoja i obrazovanja teme i klimatskim promjenama već poučavaju u okviru sadržaja opće-obrazovnih i strukovnih predmeta, međupredmetnih tema i izvannastavnih aktivnosti.</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Nadalje, u vezi s mjerom T-03, a kako je već navedeno, napominjemo da se s temom klimatskih promjena učenici srednjih škola upoznaju u međupredmetnoj temi Održivi razvoj. Međupredmetna tema održivi razvoj prožima cjelokupni rad škole i prepoznatljiva je u kurikulumu škole. Ostvaruje se u sklopu obaveznih i izbornih predmeta, satu razrednika, integriranoj nastavi, u sklopu raznih projekata, izvanučioničkoj nastavi, terenskoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima te je povezana s ostalim međupredmetnim temama i područjima kurikuluma.</p> <p>Zaključno, a imajući na umu mjere u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja koje se navode u Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama, Ministarstvo znanosti o obrazovanja nema drugih primjedbi na Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama.</p>		
	Ministarstvo zdravstva	Nema primjedbu u okviru svoga djelokruga.		
	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	Na vaš poziv, zaprimljen 04.06.2019., kojim tražite mišljenje na Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070., zaprimljenog 04.06.2019. u postupku provođenja javne rasprave, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja daje sljedeće mišljenje.	Prihvaćeno	<p>Dokument je nadopunjen sukladno primjedbama i prijedlozima.</p> <p>Skrećemo pažnju da dokument naziva Zelena knjiga sadrži analizu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Ovo Ministarstvo, slijedom dosadašnjeg sudjelovanja u postupku izrade predmetne Strategije, odnosno upućenih primjedbi i prijedloga na Nacrt Strategije kao i na Nacrt Akcijskog plana, Klasa: 350-01/17-01/348, Urbroj: 531-05-17-2, od 27. listopada 2017., i Prethodnog mišljenja na Nacrt prijedloga Strategije Klasa: 350-01/19-01/68, Urbroj: 531-05-19-2, od 6. siječnja 2019., kao i primjedbi upućenih od strane Zavoda za prostorni razvoj, Klasa: 350-01/16-01/15, Urbroj: 320-01-11-17-10, od 26. listopada 2017., nakon uvida u <u>Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu</u> koji je na javnoj raspravi, dostavlja slijedeće primjedbe i prijedloge koje nisu usvojene te smo mišljenja da je iste potrebno ponovo razmotriti i usvojiti, a sve u cilju cjelovitosti i jasnoće predmetnog dokumenta.</p> <p>Strategija kako krovni dokument za prilagodbu klimatskim promjenama cijelog teritorija RH treba dati osnovni osvrt na sektorske strategije i njima propisane određene mjere i aktivnosti na temu prilagodbe klimatskim promjenama, a što je neophodno i prvi korak međusektorske suradnje i kroz što bi se dobio objedinjeni program prilagodbe klimatskim promjenama, odnosno uključile bi se sve aktivnosti određene kroz pojedine sektore, i temeljem toga bi se postavili kriteriji sustava praćenja, vezani terminski i</p>		<p>postojećih dokumenata i strategija u Hrvatskoj na osnovu čega su upravo dani prijedlozi mjera i aktivnosti za daljnje djelovanje.</p> <p>Nadalje, napravljene su analize prijedloga mjera i aktivnosti koje su stručnjaci predložili na radionicama na lokalnoj i regionalnoj razini nakon čega je proveden ciklus savjetovanja s relevantnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave, a bila je uključena i šira javnost putem e-savjetovanja.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>sadržajno na nadležnosti i dokumente određene pojedinim zakonima.</p> <p>Vezano na tekst Strategije dajemo slijedeće mišljenje i prijedloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na str. 31. Nacrta Strategije, predlaže se tekst: „najvažnijim uzrokom“ zamijeniti tekstem: „jednim od značajnih uzroka“ - na str. 32. Nacrta Strategije, predlaže se dodati tekst rečenici: „da bi se broj potencijalnih konflikata smanjio, potrebno je uvažiti smjernice iz Strategije prostornog razvoja RH, a dobra je praksa i da sektori u izradi svojih sektorskih dokumenata unaprijed konzultiraju prostorne planove i planere te da sami unaprijed sagledaju moguće probleme do kojih može doći u interakciji njihovih potreba sa zahtjevima i očekivanjima drugih sektora.“ - potrebno je, u skladu s prihvaćenim prijedlogom izmjene naslova i tekstova „<i>prostorno planiranje; upravljanje obalnim područjem</i>“, na str. 35. i str. 109. Nacrta Strategije izbaciti tekst: „<i>upravljanje obalnim područjem</i>“ - u tablici 5-1, mjeri HM-02, tekst: „prostorno-planerske institucije“ zamijeniti tekstem: „subjekti“ 	<p>Prijedlozi su prihvaćeni.</p>	<p>Vezano za komentar na aktivnost PP-03-03 skrećemo pažnju da se pojmovi koriste u vodnom gospodarstvu i tim strateškim dokumentima.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>prostornog uređenja određeni zakonom kojim se uređuje područje prostornog uređenja“</p> <ul style="list-style-type: none"> - u tablici 5-3, mjeri ŠU-05, tekst: „Tijela državne uprave na svim razinama nadležna za prostorno planiranje“ zamijeniti tekstem: „Subjekti prostornog uređenja određeni zakonom kojim se uređuje područje prostornog uređenja“ - u tablici 5-9, među ključne dionike uz MGIPU dodati još i : „subjekti prostornog uređenja određeni zakonom kojim se uređuje područje prostornog uređenja“. U tom slučaju nije potrebno naglašavati zavode za prostorno uređenje, nositelje izrade i stručne izrađivače. - u tablici 6-1, aktivnosti HM-02-03, predlaže se dodati tekst: „Izrada projektne i planske dokumentacije za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju zaštitnih...“ - u tablici 6-1, aktivnosti PP-03-01, brisati dio teksta: „Izmjena i dopuna pravnog okvira kojim će se razraditi primjena mjera prilagodbe klimatskim promjenama u prostornom planiranju te kojim će se županijski Zavodi za prostorno uređenje brinuti o integralnom pristupu u odnosu na planiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama, jer je načelo 		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>integralnog pristupa u prostornom planiranju temeljno načelo prostornog uređenja prema Zakonu o prostornom uređenju</p> <ul style="list-style-type: none"> - u tablici 6-1, aktivnosti PP-03-03, predlaže se dodatno pojasniti pojmove <i>renaturalizacije i regeneracije urbanog tkiva te upotrebu rješenja temeljnih na prirodi</i>, s obzirom da to nisu pojmovi određeni Zakonom o prostornom uređenju - u skladu s prihvaćanjem prijedloga izmjene teksta, opis aktivnosti ŠU-05-01 na str. 106. potrebno je uskladiti s opisom na str. 57. (tablica 6-2) - na str. 96. Nacrt Strategije (poglavlje: 7.6. Institucionalni okvir za provedbu Strategije prilagodbe), predlaže se sljedeća izmjena teksta: „Važnu ulogu u provedbi Strategije prilagodbe ima Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU) i te subjekti prostornog uređenja koji osiguravaju stručnu utemeljenost prostornih planova Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba odnosno županijski zavodi za prostorno uređenje. Strateška studija 		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<ul style="list-style-type: none"> - u skladu s Nacrtom Strategije, u cijeloj Strateškoj studiji potrebno je zamijeniti tekstove koji povezuju <u>prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem</u> tekстом: „prostorno uređenje i planiranje“ - potrebno je uskladiti opise svih mjera, aktivnosti i ključnih dionika s opisima u Nacrtu Strategije - potrebno je novelirati izmjene Zakona o prostornom planiranju - unutar okolišne teme vezano uz prostorno planiranje, napominje se o <u>problematici izrade detaljnih planova uređenja</u> – isto treba brisati jer se ti planovi više ne izrađuju prema Važećem Zakonu o prostornom uređenju. Također, navodi se o <i>dominaciji uskog sektorskog planiranja te nezadovoljavajućoj institucionalnoj organiziranosti stručnog i istraživačkog kadra u području prostornog planiranja bez provedene stručne analize i istraživanja o tome, mišljenja smo da nisu bazirani na dovoljnoj upućenosti u sustav prostornog uređenja te bi ih trebalo preispitati ponovo od strane izrađivača i nositelja izrade Strategije.</i> 	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Izmijenjeno u tekstu strateške studije i tehničkog sažetka</p> <p>Mjere usklađene</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
	Ministarstvo unutarnjih poslova	<p>Vezano uz Vaš dopis, broj i datum gornji, uz koji ste nam, radi mišljenja, dostavili Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. g. i Nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH do 2040. g. s pogledom na 2070. g., dostavljamo Vam mišljenje kako slijedi:</p> <p>U pojmovniku Nacrta prijedloga Strategije predlažemo značenje pojma: rizik – „vjerojatnost da će nešto uzrokovati ozljede ili štetu“ zamijeniti riječima: rizik – „je odnos posljedice nekog događaja i vjerojatnosti njegovog izbijanja“, kao bi definicija pojma „rizik“ bila u skladu sa odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, broj: 82/15 i 118/18).</p> <p>Vezano uz točku 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivosti sektora na klimatske promjene (stranica 21.), u drugom pasusu riječi: „rizika od pojava poplava“ zamijeniti riječima: „vjerojatnosti od pojave poplava“ budući da se rizik, sukladno zakonskoj definiciji, sastoji od dvije komponente: vjerojatnosti i posljedice.</p> <p>Vezano uz Tablicu 4-7. Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru energetike (stranica 28.),</p>	Prihvaćen	Izričaj je izmijenjen i nadopunjen sukladno predloženom.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>u drugom stupcu „Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti“, u prvoj alineji predlažemo da se riječi: „za prevenciju rizika“ zamijene riječima: „za smanjenje rizika“ budući da vjerojatnost rizika uvijek postoji te se rizik može samo smanjiti.</p> <p>U prvom odlomku iza Tablice 4-10. Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području prostornog planiranja i uređenja (stranica 33.), u prvoj rečenice predlažemo riječi: „ublažavanje negativnih učinaka rizika“ zamijeniti riječima: „ublažavanje negativnih posljedica“ budući da rizik nema učinke već pokazuje posljedice u odnosu na vjerojatnost pa stoga nije moguće ublažiti negativne učinke rizika, ali možemo ublažiti negativne posljedice.</p> <p>Vezano uz Tablici 4-11. Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području upravljanja rizicima (stranica 34.), u prvom stupcu „Utjecaji i izazovi koji uzrokuju visoku ranjivost“, u trećoj alineji predlažemo riječi: „nakon rizika poput poplava“ zamijeniti riječima: „nakon pojava poput poplava“ budući da poplave i klizišta nisu rizici već prirodne pojave.</p> <p>U drugom stupcu „Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti“, u drugoj alineji predlažemo riječi: „nakon rizika povezanih s klimatskim promjenama“ zamijeniti riječima:</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>„nakon velikih nesreća i katastrofa povezanih s klimatskim promjenama" budući da se ne oporavlja od rizika niti se rizik dešava već se dešavaju velike nesreće i katastrofe te se oporavljana od njihovih posljedica.</p> <p>U petoj alineji predlažemo da se riječi: „posljedica rizika“ zamijene riječima: „posljedica velikih nesreća i katastrofa“ budući da rizik nije događaj i kao takav ne izaziva posljedice.</p> <p>U šestoj alineji predlažemo riječi: „izloženosti riziku“ zamijeniti riječima: „izloženosti prijetnjama“ budući da se može biti izloženo prijetnjama (poplave, požari, visoke temperature), a ne riziku.</p> <p>Vezano uz točku 7.1. Financijski okvir za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama (stranica 87.), u točki 4. predlažemo riječi: „na sprječavanje rizika“ zamijeniti riječima: „na smanjenje rizika“.</p> <p>Nadalje, vezano uz Stratešku studiju utjecaja na okoliš predmetne Strategije, u cijelom tekstu predlažemo riječi: "Državna uprava za zaštitu i spašavanje" zamijeniti s riječima „Ministarstvo unutarnjih poslova“ te riječ: „DUZS“ zamijeniti riječju: „MUP“ budući da je stupanjem na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj: 93/16, 104/16 i</p>	Prihvaćeno	Izmijenjeno u tekstu

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Upravljanje rizicima od katastrofa podrazumijeva poduzimanje preventivnih i planskih aktivnosti usmjerenih k smanjenju ranjivosti i ublažavanje negativnih posljedica velikih nesreća i katastrofa. Tijekom 2015. godine izrađena je i usvojena Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, pri čemu je izradu Procjene rizika koordiniralo Ministarstvo unutarnjih poslova Ravnateljstvo civilne zaštite (bivša Državna uprava za zaštitu i spašavanje). Procjena je temelj rada budućeg djelovanja na smanjenju rizika od katastrofa u Republici Hrvatskoj, što podrazumijeva i 2018. godine izrađenu Procjenu sposobnosti upravljanja rizicima te buduću Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa, kao i konkretne akcijske planove.</p> <p>Glavna radna skupina Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa, odabrala je 11 rizika (Tablica 2.12-1). koji imaju potencijal izazvati takav događaj koji može biti proglašen katastrofom. Za svaki od rizika izrađena su po dva scenarija, najvjerojatniji neželjeni događa i događaj s najgorim mogućim posljedicama. Za scenarije obje vrste događaja opisane su i vrednovane njihove posljedice na kategorije slijedećih društvenih vrijednosti: život i zdravlje ljudi; gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku (oštećena kritična infrastruktura, štete/gubitci na građevinama od javnog društvenog značaja, prestanak rada kritične</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>infrastrukture na rok dulji od 10 dana), i to u 5 kategorija (neznatne, malene, umjerene, značajne, katastrofalne posljedice).U konačnici je, na temelju težine posljedica i vjerojatnosti njihove pojave, procijenjena razina pojedinog rizika u četiri kategorije (vrlo visok, visok, umjeren i nizak). Scenariji su potom bili prikazani na županijskoj razini za što je izrađen i pripadajući kartografski prikaz. Prilikom izrade pojedinačni procjena rizika u obzir je uzet i utjecaj klimatskih promjena (Tablica 2.12-1), odnosno opisano je da li će i kako, klimatske promjene, utjecati na pojedine rizike.</p> <p>Ovako stručno usmjerena multidisciplinarna izrada strateškog dokumenta, poput Procjene, predstavlja pozitivan primjer s obzirom da je prilagođena smjeru buduće prilagodbe klimatskim promjenama, odnosno da uključuje procjenu utjecaja klimatskih promjena na svaki pojedini rizik. Prema rezultatima Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2015. godine, požari otvorenog tipa, poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodenih tijela i potresi vrednovani su kao neprihvatljivi rizici, industrijske nesreće, ekstremne temperature, epidemije i pandemije , snijeg i led te suša kao tolerirani rizici dok su bolesti bilja, bolesti životinja i zasljanjanje kopna vrednovani kao prihvatljivi rizici. Od navedenih rizika samo potresi i industrijske nesreće nisu povezani s klimatskim promjenama."</p>		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Vezano uz naslov Energetika (stranica 130.), u prvom odlomku, prvu rečenicu predlažemo izmijeniti tako da ista sada glasi: „Prema dokumentu Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2015. godine, prirodne prijetnje koje mogu izazvati značajne posljedice na sektor energetike, a ujedno su povezane i s klimatskim promjenama, uključuju pojave poplava izazvanih izlivanjem kopnenih vodenih tijela i pojavu požara otvorenog tipa, te snijeg i led.“. U trećem odlomku predlažemo brisati riječi: „ili ublažavanju“, a riječi: „navedenim pojavama“ zamijeniti riječima: „navedenim prirodnim prijetnjama“.</p> <p>Vezano uz naslov Turizam (stranica 130.), prvi odlomak predlažemo izmijeniti tako da isti sada glasi: „Prema dokumentu Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2015. godine, prirodne prijetnje koje mogu izazvati značajne posljedice na sektor turizma, a ujedno su povezane i s klimatskim promjenama, uključuju pojave poplava izazvanih izlivanjem kopnenih vodenih tijela i pojavu požara otvorenog tipa; ekstremne temperature; te suše. U trećem odlomku predlažemo brisati riječi: „ili ublažavanju“, te riječi: „navedenim pojavama“ zamijeniti riječima: „navedenim prirodnim prijetnjama“.</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Vezano uz naslov Zdravlje (stranica 130.), prvi odlomak predložimo izmijeniti tako da isti sada glasi: „Prema dokumentu Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2015. godine, prirodne prijetnje koje mogu izazvati značajne posljedice na sektor zdravlja, a ujedno su povezane i s klimatskim promjenama, uključuju pojavu požara i poplava; ekstremne temperature, te epidemije i pandemije; te suše.“. U trećem odlomku predložimo brisati riječi: „ili ublažavanju“, te riječi: „navedenim pojavama“ zamijeniti riječima: „navedenim prirodnim prijetnjama“.</p> <p>Vezano uz naslov Prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjima (stranica 131.), prvi odlomak predložimo izmijeniti tako da isti sada glasi: „Prema dokumentu Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2015. godine, prirodne prijetnje koje mogu izazvati značajne posljedice na sektor prostornog planiranja i upravljanja obalnim područjem, a ujedno su povezane i s klimatskim promjenama, uključuju pojavu poplava; te ekstremne temperature.“. U trećem odlomku predložimo brisati riječi: „ili ublažavanju“, te riječi: „navedenim pojavama“ zamijeniti riječima: „navedenim prirodnim prijetnjama“.</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (dalje u tekstu: Strategija prilagodbe).</p> <p>Nastavno na vaše traženje, a vezano za gore navedene dokumente ovo Ministarstvo očituje se kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ad. 1 predlažemo da se u nacrtu prijedloga Strategije prilagodbe u popisu korištenih kratica i akronima navede puni i točan naziv Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Također smatramo da bi se kroz cijeli tekst nacrta prijedloga Strategije prilagodbe trebao navoditi točan naziv Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Naime u tablici 5-1: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama za područje vodni resursi: mjere vrlo visoke važnosti (01-03), visoke važnosti (04-06) i srednje važnosti (07-11) kod oznake mjera: -HM-05 (stranica 32.), ZD-07 (stranica 41.) i PP-05 (stranica 42) pod pojmom krajnji dionici potrebno je umjesto „ministarstvo nadležno za pomorstvo, promet i infrastrukturu“ navesti točan naziv „ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu“. - Ad. 2. U nacrtu prijedloga Strategije prilagodbe u poglavlju važnost prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku (stranica 6. – odlomak prvi), molimo izmijeniti naziv „Strategije 		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>prometnog razvitka Republike Hrvatske“ u „Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine“.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ad. 3. U nacrtu prijedloga Strategije prilagodbe u poglavlju vremenski okvir Strategije prilagodbe i razvoj koncentracija stakleničkih plinova u budućnosti (stranica 6. – odlomak prvi), predlažemo da se kratice „RCP4.5 i RCP8.5“ navede puni naziv pojma, budući da je ovo strateški dokument dostupan široj javnosti. - Ad. 4. Nacrt prijedloga Strategije prilagodbe u poglavlju projekcija klime u republici Hrvatskoj za 2040. godinu s pogledom na 2070. godinu (stranica 15. odlomak treći) sadrži pojam „evapotranspiracija“ te predlažemo da se isti obrazloži u poglavlju „pojmovnik“. - Ad. 5. predlažemo da se u Strateškoj studiji i njenom ne-tehničkom sažetku kod oznaka mjera: HM-05 (stranica 9.), ZD-07 i UR-05 (stranica 12.) pod pojmom ključni dionici umjesto „ministarstvo nadležno za pomorstvo, promet i infrastrukturu“ navede točan naziv „ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu“. 		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu	<p>Vezano uz nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, a uzimajući u obzir institucionalne promjene koje su nastupile sa 01. siječnja 2019. godine na temelju članka 13. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu („narodne novine“ broj 111/18) Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo nastavlja s radom pod nazivom: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – HAPIH sa sjedištem u Osijeku.</p> <p>Hrvatska agencija za hranu (HAH) formalno – pravno prestala je s radom, te postala sastavnicom Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu /HAPIH) te sada djeluje kao ustrojstvena jedinica Centar za sigurnost hrane (CSH) na temelju članka 14. stavka 5. gore navedenog Zakona.</p> <p>Hrvatsku poljoprivrednu agenciju (HPA) na temelju članka 15. stavka 5. Zakona, HAPIH preuzima u dijelu koji se odnosi na područne ustrojstvene jedinice te na ustrojstvene jedinice zadužene za poslove kontrole kvalitete svježeg sirovog mlijeka, meda i stočne hrane, te sada djeluju u sklopu Agencije kao ustrojstvene jedinice – Centar za stočarstvo i Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.</p> <p>Molim Vas da se slijedom gore navedenog a korigira POPIS KORIŠTENIH KRATICA I AKRONIMA te dionici u tekstu Strategije.</p>	Prihvaćen	Prema predloženom izmijenjen je naziv u Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – HAPIH u cijelom tekstu Strategije.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>S obzirom da je u Republici Hrvatskoj poljoprivreda jedna od glavnih gospodarskih djelatnosti, zahvaljujući svojoj raznolikosti i velikom broju genotipova koji se uzgajaju u republici Hrvatskoj, mišljenja smo da ovom strategijom, osim za kukuruz koji se posebno spominje, treba posebno naglasiti važnost šećerne repe i soje. Navedene kulture i njihova proizvodnja uvjetovana je prvenstveno povoljnim količinama oborina koje trebaju biti veće ili jednake višegodišnjem prosjeku prvenstveno u početnim fazama rasta i razvoja (bubrenje, klijanje i nicanje). posebno definiranje šećerne repe izuzetno je značajno iz razloga što se radi o industriji koje je od velikog značaja za Republiku Hrvatsku prvenstveno zbog izvoznog proizvoda. Također, smatramo da posebno u tekstu treba naglasiti značaj soje koje je jedna od rijetkih kultura u Republici Hrvatskoj kod koje imamo porast sjemenske i merkantilne proizvodnje. Sama proizvodnja soje zadnjih godina povećana je sa 50.000 ha na 88.000 ha. Osim navedenog soja je ratarska kultura kod koje imamo izrazito jako oplemenjivanje i sjemenarstvo, a deklarirane količine sjemena u Republici Hrvatskoj u potpunosti zadovoljavaju potrebe za sjemenom, te nije potreban uvoz.</p>	Prihvaćen	Prema predloženome je nadopunjen izričaj u tekstu Strategije te je naglašena i važnost šećerne repe i soje.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Nadalje poslovi zaštite poljoprivrednog zemljišta nisu dosada sustavno provedeni na području RH, zbog nedostatka financijskih sredstava za provedbu na nacionalnoj razini te se sa Nacionalnim programom trajnog motrenja tla RH – monitoringom još uvijek nije započelo i nema podataka iz ranijih godina. Trajno praćenje, sukladno Europskoj tematskoj strategiji za zaštitu tla iz 2006. godine trebalo je poslužiti za praćenje osnovnih degradacijskih prijetnji prema tlu koje su od 2009. godine predviđene za praćenje u nacionalnom programu na 90 lokacija čija bi korist da je na vrijeme uspostavljen bila dragocjena za izradu strategije. Mišljenja smo da ovom strategijom treba naglasiti važnost zaštite poljoprivrednog zemljišta koja je definirana kroz zakonodavni okvir.</p> <p>Također, Vam dostavljamo prijedlog u poglavlju 5. MJERE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA (str. 30) točki 5.2. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru</p>	<p>Primljeno na znanje</p>	<p>Ovo je prva nacionalna Strategija prilagodbe koja daje po prvi put rezultate klimatskog modeliranja za dugoročno razdoblje te su sagledani utjecaji i rizici. Kroz daljnje mjere koje se navode u Strategiji produbljivat će se spoznaje o utjecaju klimatskih promjena što će biti osnova za daljnji rad na prilagodbi klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Svakako će i sektorske strategije trebati ovu problematiku obraditi. Ovo su važne mjere i dio su temeljne problematike te</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Poljoprivreda (tablica 5-2; str. 33., prijedlozi u dokumentu Strategije su rađeni u TRK-u): Dodano je pet prijedloga mjera (oznake mjera: P-10; P-11; P-12; P-12; P-13 i P-14) koja se odnosi na: P-10 – Stvaranje genotipova prilagođenih na klimatske promjene; P-11 – Botiniranje poljoprivredne proizvodnje po regijama; P-12 – Razvoj agrotehničkih mjera za ublažavanje utjecaja klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju; P-13 – Revizija vinogradarskih zona; P-14 – prilagođavanje mjera i metoda zaštite bilja klimatskim promjenama.</p> <p>Naime, stajališta smo kao je od iznimne važnosti da Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu postane jednim od ključnih dionika ove Strategije prilagodbe, te svojim znanjima, kapacitetima i resursima doprinese rješavanju ovog važnog, ne samo nacionalnog, već i globalnog pitanja.</p>	Prihvaćen	<p>se trebaju rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama sukladno sektorskim strateškim i planskim dokumentima.</p> <p>Predložene mjere se već nalaze u mjerama i aktivnostima predloženim u Strategiji prilagodbe kao što su: P-01, P-02, P-03, P-04, P-06. Mišljenja smo kako ih nije potrebno posebno isticati.</p>
	Ministarstvo poljoprivrede	Na dostavljenu Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu Ministarstvo		

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>poljoprivrede, u okviru zakonom utvrđenog djelokruga svojih nadležnosti, daje sljedeće mišljenje.</p> <p>Nacrt prijedloga Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu</p> <p>U Pojmovniku, na str. 2., a vezano uz pojam „Sposobnost prilagodbe“ (sustava) predlažemo navesti o kojem je sustavu riječ te ga kao takvog definirati.</p> <p>U poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, na str. 23., riječi: „Sve dulja i češća sušna razdoblja, kao i sve veća ugroženost poljoprivrednih kultura od toplinskog stresa tijekom posljednjih desetljeća, posebice u Dalmaciji, jasan su signal, prije svega voćarima, maslinarima i vinogradarima, da počnu s provedbom mjera prilagodbe klimatskim promjenama.“ predlažemo zamijeniti riječima: „Sve dulja i češća sušna razdoblja, olujni vjetar, poplave, tuča, požari, kao i sve veća ugroženost poljoprivrednih kultura od toplinskog stresa tijekom posljednjih desetljeća, posebice u Dalmaciji, jasan su signal, prije svega voćarima, maslinarima i vinogradarima, da</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Dodan izričaj na koje se sustave misli (prirodni i ljudski).</p> <p>U tekstu izmijenjen izričaj i dodani su najznačajniji tipovi elementarnih nepogoda koje uzrokuju klimatske promjene.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>počnu s provedbom mjera prilagodbe klimatskim promjenama.“ Smatramo potrebnim u tekst navesti i najznačajnije tipove elementarnih nepogoda koje uzrokuju klimatske promjene.</p> <p>U poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, Tablici 4-3: Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području poljoprivrede, na str. 24., u dijelu koji se odnosi na moguće odgovore na smanjenje visoke ranjivosti, riječi: „konzervacijska obrada“ predlažemo zamijeniti riječima: „konzervacijska obrada i ostali načini reducirane obrade tla“. Smatramo potrebnim navesti kao odgovor i reduciranu obradu tla s obzirom da minimalno narušava tlo obradom.</p> <p>U poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, Tablici 4-3: Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području poljoprivrede, na str. 24., u dijelu koji se odnosi na utjecaje i izazove koji uzrokuju visoku ranjivost, predlažemo dodati riječi: „smanjenje prirasta, kvalitete animalnih proizvoda i poremećaji u reprodukciji, pojava novih bolesti“.</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Djelomično prihvaćen</p>	<p>U tekstu je izmijenjen izričaj i dodan je dio teksta „i ostali načini reducirane obrade tla“.</p> <p>U tekstu je izmijenjen izričaj i dodan je predloženi dio teksta.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, Tablici 4-3: Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području poljoprivrede, na str. 24., u dijelu koji se odnosi na moguće odgovore na smanjenje visoke ranjivosti, predlažemo dodati riječi: „izbor pasmina životinja koje su otpornije na klimatske promjene, uzgoj novih sorti trava za preživače koje smanjuju emisiju metana, smjese za ishranu stoke koje doprinose smanjenju ugljikovodika, ulaganje u adekvatne sustave zbrinjavanja stajskog gnoja“.</p> <p>U Poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, na str. 26., iza riječi: „Tablica 4-5: Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području ribarstva“ predlažemo dodati riječi: „i akvakulture“.</p> <p>U Poglavlju 4.2. Procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivost sektora na klimatske promjene, a vezano za dio teksta u kojem se navode glavni očekivani utjecaji klimatskih promjena na sektor ribarstva, tvrdnje se iznose kao činjenice,</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>U tekstu je izmijenjen izričaj i dodan je predloženi dio teksta „izbor pasmina životinja koje su otpornije na klimatske promjene“. Ostali prijedlozi su vezani za sektorsku politiku koja se o ovome mora ionako pobrinuti te predlažemo istu staviti u Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. navedeno je također vezano uz Strategiju niskougljičnog razvoja.</p> <p>U tekstu je izmijenjen izričaj i dodan je predloženi dio teksta.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>no smatramo da treba biti jasno naznačeno kao se procijenjeni učinci mogu očekivati, a ne kako će se sigurno i dogoditi. Znanstvena podloga korištena za ovakve zaključke nije egzaktna te to treba biti jasno i nedvojbeno naznačeno kroz čitav tekst. Prije iznošenja očekivanih učinaka potrebno je provesti odgovarajuća istraživanja i studije te smatramo da ovdje iznesene tvrdnje nisu znanstveno utemeljene. Treba biti jasno naznačeno da dosadašnja istraživanja upućuju na to kakvi se učinci mogu očekivati, ali isto tako potrebna su dodatna istraživanja i studije da bi se mogao donijeti i konkretan zaključak. Tvrdnja kako će buduće klimatske promjene ugroziti ekonomsku održivost ribolova, prema trenutnim predviđanjima, ne može biti tretirana kao činjenica ako se očekuju i mogući pozitivni učinci.</p> <p>Nadalje, klimatske promjene mogu utjecati ne samo na povećanje brojnosti invazivnih vrsta, već i na povećanje raznolikosti invazivnih vrsta.</p> <p>Među ostalim, navodi se da će određene vrste zbog zagrijavanja mora migrirati prema sjevernom Jadranu ili dubljem moru, što je kontradiktorno jer je sjeverni Jadran izrazito plitko i podložniji zagrijavanju. To posebice ne vrijedi za škampa koji u Jadranu obitava na malim područjima sa specifičnim uvjetima, te nije izgledna njegova migracija u druge dijelove.</p>		<p>Promijenjen je izričaj u smislu koji jasnije prikazuje količinu nesigurnosti u ovakvim dugoročnim procjenama klimatskih promjena te da su potrebna daljnja istraživanja o utjecaju klimatskih promjena na morski okoliš i o rizicima na ribarski sektor.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Također, biomasa, odnosno novačenje i cjelokupna reprodukcija male plave ribe je izrazito ovisna o okolišnim uvjetima, posebice sezonskim, no ne postoje pouzdana saznanja o pozitivnim ili negativnom korelacijama sa specifičnim promjenama. Isto tako, pojedine vrste male plave ribe imaju različite preferencije i alteriraju u brojnosti, pa stoga smatramo općenito tvrdnju o negativnom utjecaju na brojnost pelargične ribe neutemeljenom.</p> <p>Predlažemo izmijeniti cjelokupan izričaj koji će jasnije prikazati količinu nesigurnosti u ovakvim dugoročnim procjenama, koje ne moraju biti negativne već i pozitivne.</p> <p>U poglavlju 5.2. Mjere prilagodbe, Poljoprivreda, Tablica 5-2: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru poljoprivreda: mjere vrlo visoke važnosti (01-05), visoke važnosti (06-08) i srednje važnosti (09), na str. 38., u dijelu koji se odnosi na mjeri P-01 provedba ogledno-istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi, predlažemo dodati Akademiju poljoprivrednih znanosti kao ključnog dionika.</p> <p>U poglavlju 5.2. Mjere prilagodbe, Poljoprivreda, Tablica 5-2: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Dodan kao ključni dionik Akademija poljoprivrednih znanosti</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>važnosti (06-08) i srednje važnosti (09), predložimo dodati tri nove mjere i njihove ključne dionike:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „P-10 Obnova i izgradnja silosno-skladišnih prostora s tehnologijom za sigurno čuvanje (s naglaskom na robne rezerve)“, a kao ključne dionike navesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu, OPG-ove i MSP-ove - „P-11 Monitoring rasprostranjenosti štetnih organizama“, a kao ključne dionike navesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu i znanstveno-istraživačke institucije, - „P-12 Edukacija dionika u poljoprivrednom sektoru o klimatskim promjenama i mjerama prilagodbe“, a kao ključne dionike navesti ministarstvo nadležno za poljoprivredu, znanstveno-istraživačke institucije, Akademiju poljoprivrednih znanosti i NVO. <p>Sve tri predložene mjere potrebno je u sklopu Prioriteta 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, razvrstati prema stupnju važnosti te definirati aktivnosti.</p>	Prihvaćen	<p>Predložene mjere su obuhvaćene u drugim mjerama i aktivnostima te će se dalje specificirati kod izradu akcijskog plana.</p> <p>Edukacija je tako obuhvaćena u mjeri OM-01-02, dok mjera vezana za monitoring ekosustava B-02 obuhvaća i praćenje invazivnih stranih vrsta.</p> <p>Glede prijedloga o izgradnji silosa skrećemo pažnju da se u Tablica 4-1: Prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u području poljoprivrede ne navodi problem sigurnosti čuvanja</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, Tablici 6-4: Prioritet 2. – Mjere vrlo visoke važnosti, na str. 66., u mjeri: „RR-07 Jačanje kapaciteta akvakulture uzgojem novih vrsta riba“ aktivnost: „RR-07-01. Izrada izmjena i dopuna zakonodavnog okvira vezanog za uzgoj novih (stranih) vrsta riba“ predlažemo brisati jer je navedeno regulirano Zakonom o akvakulturi („Narodne novine“, br. 130/17 i 111/18).</p> <p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, Tablici 6-5: Prioritet 2. -2-Mjere visoke važnosti, na str. 68., naziv aktivnosti: „P-06-02. Osigurati dovoljno sredstava, uključujući kroz strukturne fondove za navodnjavanje najmanje 100.000 ha“ predlažemo izmijeniti tako da glasi: „P-06-02. Osigurati dovoljno sredstava, uključujući strukturne fondove za navodnjavanje najmanje 100.000 ha“.</p> <p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, Tablici 6-5: Prioritet 2. -2-Mjere visoke važnosti, na str. 68., u aktivnosti: „P-06-03. Uspostaviti</p>	<p>Prihvaćen.</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Aktivnost je obrisana.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, Tablici 6-6: Prioritet 2. -3 Mjere srednje važnosti, na str. 69., naziv aktivnosti: „P-09-01. Nastavak primjene Obnove poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala, kojim se dodjeljuju potpore za obnavljanje proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te za uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti; ovim je primjerice moguće financirati popravak ili nabavu poljoprivrednih strojeva, mehanizacije i opreme; nabavu osnovnog stada / matičnog jata domaćih životinja; kupnju i sadnju višegodišnjeg bilja i sl.“ predlažemo izmijeniti tako da glasi: „„P-09-01. definiranje preventivnih aktivnosti i nastavak provedbe aktivnosti Obnove poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala, kojim se dodjeljuju potpore za obnavljanje proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te za uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti.“.</p> <p>Predlažemo izmjenu aktivnosti P-09-01. U međuvremenu su izmijenjeni uvjeti, stoga predlažemo izbaciti dio teksta koji opisuje mogućnost financiranja.</p>	Prihvaćen	<p>Izričaj u kojem se spominju strukturni fondovi je brisan.</p> <p>Izmijenjen je naziv aktivnosti prema predloženom.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, Prioritet 2. Osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, Tablici 6-6: Prioritet 2. -3 Mjere srednje važnosti, na str. 69., naziv aktivnosti: „P-09-02. Nastavak primjene Osiguranja usjeva, životinja i biljaka, kojim se dodjeljuje potpora za sufinanciranje dijela premije osiguranja usjeva, životinja i biljaka; predmet potpore jest biljna i stočarska proizvodnja evidentirana u odgovarajućim sustavima za evidenciju poljoprivrednog zemljišta i domaćih životinja“ predlažemo izmijeniti tako da glasi: „P-09-02. Nastavak dodjele potpore za sufinanciranje dijela premije osiguranja usjeva, životinja i biljaka; predmet potpore jest biljna i stočarska proizvodnja evidentirana u odgovarajućim sustavima za evidenciju poljoprivrednog zemljišta i domaćih životinja“.</p> <p>U poglavlju 6.2. Prioritetne mjere i aktivnosti, prioritet 5. Osiguranje kontinuiteta istraživačkih aktivnosti, tablici 6-13: Prioritet 5. – 1 Mjere vrlo visoke važnosti, na str. 85., u mjeri: „P-01 provedba ogleđno- istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi“ predlažemo izmijeniti aktivnosti tako da glase: „P-01-01. Izrada istraživačkog programa“, „P-01-02. priprema za provedbu istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama</p>	Prihvaćen	Izmijenjen je naziv aktivnosti prema predloženom.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>u poljoprivredi“, „P-01-03. provedba istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi“ i „P-01-04. Prijenos i promidžba rezultata istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi“.</p> <p>Predlažemo dodati aktivnost „Izrada istraživačkog programa“ i njezinu oznaku. Također, potrebno je, kao i u prijašnjim tablicama, razdijeliti navedene aktivnosti.</p> <p>U poglavlju 7.1. Financijski okvir za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama, na str. 87., točka 3. koja glasi: „3. Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) za nadopunu aktivnosti ulaganja u ovim područjima integracijom prilagodbe klimatskih promjenama u operativne programe“ nejasna je, te ju je potrebno jasnije definirati.</p> <p>U poglavlju 7.1. Financijski okvir za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama, na str. 87., riječi: „prirodne katastrofe mogu se smatrati utjecajem klimatskih promjena, ali mogu imati i druge uzroke, kao što su urbanizacija, neracionalno iskorištavanje vode itd.“ predlažemo zamijeniti riječima: „uzroci prirodnih katastrofa</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćen</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Izmijenjen je naziv aktivnosti prema predloženom tako da sada imamo aktivnost „P-01-01 Izrada istraživačkog programa, P-01-02 provedba i P-01-03 prijenos i promidžba. Detaljnije će se aktivnosti razraditi u akcijskom planu.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>su prvenstveno klimatske promjene, ali i urbanizacija, neracionalno iskorištavanje vode itd.“.</p> <p>Mišljenja smo da je napisani izričaj nejasan, te predlažemo pojednostaviti kako je navedeno.</p> <p>U poglavlju 7.3. Financiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u razdoblju do 2040. godine, a vezano uz Tablicu 7-3: Procjena potrebnih iznosa i izvora financiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama prema sektorima (u milijunima kuna) za razdoblje provedbe Strategije prilagodbe do 2040. godine, na str. 92.-93., predlažemo detaljno obrazložiti metodologiju izračuna predloženih iznosa te obrazložiti odnose li se predloženi iznosi samo na provedbu mjera i aktivnosti iz Poglavlja 6.2. Nacrta Strategije. Nadalje, s obzirom da se, u dijelu koji se odnosi na Poljoprivredu, procjena potrebnih iznosa odnosi na sredstva Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, predlažemo brisati predloženi iznos iz razloga što će isti u potpunosti biti razrađen kroz Strateški plan za razdoblje 2021.-2027. u okviru Zajedničke poljoprivredne politike.</p> <p>U poglavlju 7.7. Praćenje provedbe Strategije prilagodbe, u točki Poljoprivreda, na str. 99., riječi: „- povećanje poljoprivredne proizvodnje uslijed navodnjavanja“</p>	Prihvaćen	<p>Dio koji se odnosi na navođenje pojedinih EU fondova je brisan.</p> <p>Izmijenjen je izričaj u tekstu.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Prilježeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>riba“ predložimo brisati jer je navedeno regulirano Zakonom o akvakulturi („Narodne novine“, br. 130/17 i 111/18).</p> <p>U poglavlju 8. Strateška procjena utjecaja na okoliš Strategije prilagodbe i glavna ocjena prihvatljivosti na ekološku mrežu, na str. 107., riječi: „15. U ranoj fazi pripreme izmjena i dopuna zakonodavnog okvira vezanog za uzgoj novih (stranih) vrsta riba, uključiti tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode“ predložimo brisati jer je navedeno regulirano Zakonom o akvakulturi („Narodne novine“, br. 130/17 i 111/18).</p> <p>U daljnjem tekstu želimo istaknuti neke opće komentare, te napominjemo kako razrada utjecaja i izazova prilagodbe, mjere prilagodbe kao i prioritete mjere i aktivnosti adekvatno ne obuhvaća stočarski sektor, kao iznimno osjetljiv na klimatske promjene, a istovremeno prozivan za jednog od glavnih uzročnika istih, čime se zahtijevaju značajna ulaganja u istom.</p>	Prilježeno na znanje	<p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu (napomena: umjesto "novih drenažnih sustava" upotrijebljen je termin "novih građevina za melioracijsku odvodnju"</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
			Prihvaćen	<p>jer je bila primjedba za takvom konstrukcijom.</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>znanstvenih i stručnih kadrova u ovom smjeru kako bi se steklo što je moguće šire znanje i unaprijedile mogućnosti predviđanja promjena uzrokovanih klimatskim promjenama.</p> <p>U poglavlju 1.1.4. Mjere Strategije za prilagodbu klimatskim promjenama, riječi: „Savjetodavna služba“ predlažemo brisati s obzirom da je ista prestala s radom stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Hrvatskoj poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi („Narodne novine“, br. 111/18).</p> <p>U poglavlju 2.10.1. Poljoprivreda, na str. 55., riječi: „zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18)“ predlažemo zamijeniti riječima: „Zakonu o poljoprivrednom zemljištu „Narodne novine“, br. 20/18 i 115/18)“.</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Kroz daljnje mjere koje se navode u Strategiji produbljivat će se spoznaje o utjecaju klimatskih promjena što će biti osnova za daljnji rad na prilagodbi klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Svakako će i sektorske strategije trebati ovu problematiku obraditi. Ovo su važne mjere i dio su temeljne problematike te se trebaju rješavati neovisno o očekivanim klimatskim promjenama sukladno sektorskim strateškim i planskim dokumentima.</p> <p>Izmijenjen izričaj u cijelom tekstu Strategije prema predloženom.</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>U poglavlju 10.1. Propisi i zakoni, na str. 168., riječi: „Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu registracije farmi (NN 96/15)“ predložimo zamijeniti riječima: „Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu registracije farmi („Narodne novine“, br. 96/15, 101/18 i 44/19)“.</p> <p>U poglavlju 10.1. Propisi i zakoni, na str. 168., riječi: „Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18)“ predložimo zamijeniti riječima: „Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18 i 115/18)“.</p> <p>U poglavlju 10.1. Propisi i zakoni, na str. 168., riječi: „Zakon o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13“ predložimo zamijeniti riječima: „Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13 i 115/18)“.</p> <p>U poglavlju 10.1. Propisi i zakoni, na str. 168., riječi: „Zakon o šumama (NN 68/18)“ predložimo zamijeniti riječima: „Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18 i 115/18)“.</p> <p>U poglavlju 10.1. Propisi i zakoni, na str. 168., riječi: „Zakon o lovstvu (NN 140/05, 75/09, 14/14, 62/17)“ predložimo zamijeniti riječima: „Zakon o lovstvu („Narodne novine“, br. 99/18 i 32/19)“.</p>	<p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p> <p>Prihvaćeno</p>	<p>Promijenjen je izričaj u smislu koji jasnije prikazuje količinu nesigurnosti u ovakvim dugoročnim procjenama.</p> <p>Prilikom izrade Strategije napravljena je analiza i Pregled dosadašnjih istraživanja te su na temelju nje i predložene</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Priljeno na znanje)	ODGOVOR
				<p>odgovarajuće mjere. Strategija ističe za cilj potaknuti, odnosno pojačati znanstvena istraživanja kako bi se bolje shvatila kompleksnost utjecaja klimatskih promjena i smanjio stupanj neizvjesnosti vezan uz učinke klimatskih promjena. U većini ranjivih područja kao i transverzalnim područjima predložene su mjere istraživanja.</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p> <p>Izmijenjeno u tekstu</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				Izmijenjeno u tekstu
				Izmijenjeno u tekstu
				Izmijenjeno u tekstu
				Izmijenjeno u tekstu

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
				Izmijenjeno u tekstu
		Komentari zaprimljeni nakon tematske sjednice povjerenstva		
63.	Bernarda Rožman	<p>Predlažem da se promjeni izričaj na primjer koristiti: „ rast koncentracija stakleničkih plinova“ ili „trend koncentracija stakleničkih plinova“ a ne kako je u poglavlju 1.2. navedeno „ razvoj koncentracija stakleničkih plinova“. Preporuka je da se „razvoj koncentracija“ izmjeni u cijelom dokumentu.</p> <p>U tablici 4-9 (str 26) prikaz utjecaja i izazova prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru zdravlja/zdravstva, predlažem u tablici Utjecaji i izazovi, u točki 6 koristiti naziv onečišćujuća tvar, ne kontaminant. Umjesto : „porast razine kontaminanata (onečišćujućih tvari) u okolišu“, točka treba glasiti „ porast razine onečišćujućih tvari u okolišu“.</p>	Prihvaćen	Uz postojeći izričaj „kontaminant“ koji se uobičajeno koristi u zdravstvu, dodan je pojam „onečišćujuća tvar“.
63.	<p>mr.sc. Ivica Jujnović, dipl.ing. Voditelj službe</p> <p>MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE</p>	<p>Ad. 1.1. Važnost prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku (stranica 6 – odlomak prvi), molimo izmijeniti naziv „Strategija razvitka Republike Hrvatske“ u „Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine“.</p> <p>Ad. 1.2. Vremenski okvir Strategije prilagodbe i razvoj koncentracija stakleničkih plinova u budućnosti (stranica 6 –</p>	Prihvaćen	Izmijenjen i nadopunjen izričaj u tekstu Strategije prema komentarima.

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>3. Navedeno je da u sektoru poljoprivrede klimatske promjene imat će i neke pozitivne učinke poput omogućavanja uzgoja nekih novih kultura i sorti na područjima u kojima to do sada nije bilo moguće – (ovo nije točno jer gdje su hibridi koji nastaju iz populacija, sorti ili kultivara unutar jedne vrste. Biljne vrste koje se uzgajaju u poljoprivredi mogu biti sorte (vrste) ili hibridi pa molimo da se na to obrati pažnja jer za pravilan izbor hibrida ili sorata potrebno je dobro poznavati njihova biološka i proizvodna svojstva, tlo i klimu datog područja te reakciju hibrida ili sorte na agroekološke uvjete) – ova rečenica strukovno nije točna i mišljenja smo da bi ju trebalo izbaciti ; stranica 20</p> <p>4. Tablica 4-3 Među mogućim odgovorima na smanjenje visoke ranjivosti navedena je konzervacijska obrada tla (što je sa ostalim obradama tla reducirana i konvencionalnom, iako konzervacijska obrada tla minimalno narušava tlo obradom iz razloga što prije odabrane obrade tla morate znati kakvu vrstu tlo obrađujete i u koji sloj odnosno horizont tla zadirete) – treba napraviti kartu tala Republike Hrvatske; stranica 20</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje</p>	<p>Izmijenjen izričaj u tekstu Strategije.</p> <p>Prilikom izrade Nacrta Strategije prilagodbe kao prioritet je odabrana upravo konzervacijska obrada tla koja minimalno narušava tlo obradom. Skrećemo pažnju da Ministarstvo nadležno za poljoprivredu izrađuje Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>Nadopuniti tablicu s točkom P-1 2 Edukacija dionika o poljoprivrednom sektoru o klimatskim promjenama i mjerama prilagodbe - Ministarstvo poljoprivrede, znanstveno-istraživačke institucije, Akademija poljoprivrednih znanosti, Savjetodavna služba</p> <p>Tablica 6-2 ŠU-05 Provedba koncepta zelene infrastrukture ŠU-05-01. Izrada analize postojeće mreže zelenih površina u urbanim sredinama (šume, park-šume, parkovi i ostalo gradsko zelenilo) i mogućnosti unapređenja poveznica između pojedinih elemenata zelene infrastrukture – treba promijeniti točku u P ŠU- 05 i naziv u Provedba koncepta zelene infrastrukture u poljoprivredi i šumarstvu te P ŠU-05-01. Izrada analize postojeće mreže zelenih površina u urbanim sredinama (šume, park-šume, parkovi i ostalo gradsko zelenilo) i mogućnosti unapređenja poveznica između pojedinih elemenata zelene Infrastrukture, pošto</p>	<p>Prihvaćen</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>klimatskim promjenama u poljoprivredi te smatramo kako nije potrebno izdvajati zasebnu mjeru.</p> <p>Predložena aktivnost je dio aktivnosti P-01-03 Prijenos i promidžba postignuća istraživačkog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi ali je nadopunjena s dionikom, savjetodavnom službom koja će raditi na edukaciji.</p> <p>Sukladno ovom i drugim komentarima naziv mjere je nadopunjen pa glasi: „Provedba koncepta zelene infrastrukture u svrhu jačanja otpornosti na</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>P-04 Uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura te pasmina domaćih životinja koje su otpornije na klimatske promjene - treba pisati Uzgoj vrsta i sorti poljoprivrednih kultura za prehrambeni i neprehrambeni lanac te pasmina domaćih životinja koje su otpornije na klimatske promjene</p> <p>Nadopuniti tablicu s točkom P-06 Obnova i izgradnja silosno-skladišnih prostora s tehnologijom za sigurno čuvanje (s naglaskom na robne rezerve)</p> <p>Tablica 6-10 ŠU-04 Jačanje kapaciteta za protupožarnu zaštitu ŠU-04-01. Poboljšati sustav rane dojave opasnosti od požara ŠU-04-02. Izraditi modele širenja i predikcije šumskih požara sa svim elementima predviđanja širenja požara i relevantnih rizika ŠU-04-03. Izraditi plan i provoditi podizanje razine svijesti javnosti o važnosti provođenja preventivnih mjera za sprječavanje šumskih požar ŠU-04-04. Održavanje postojećih</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Prihvaćen</p>	<p>Izričaj u tekstu Strategije je nadopunjen predloženim.</p> <p>Prijedlog je vezan za sektorsku politiku te predložimo istu staviti u Nacionalnu strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja i nakon 2020. koju izrađuje Ministarstvo poljoprivrede. Sektorske strategije su mjesto detaljnije razrade i</p>

Redni broj	KOMENTAR (komentator)	KOMENTAR	STATUS (Prihvaćen /Odbijen/ Djelomično prihvaćen/ Primljeno na znanje)	ODGOVOR
		<p>protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te izgradnja novih - treba biti P ŠU-04 Jačanje kapaciteta za protupožarnu zaštitu poljoprivrednih i šumskih požara P ŠU-04-01. Poboljšati sustav rane dojave opasnosti od požara P ŠU-04-02. Izraditi modele širenja i predikcije poljoprivrednih i šumskih požara sa svim elementima predviđanja širenja požara i relevantnih rizika P ŠU-04-03. Izraditi plan i provoditi podizanje razine svijesti javnosti o važnosti provođenja preventivnih mjera za sprječavanje poljoprivrednih i šumskih požara P ŠU-04-04. Održavanje postojećih protupožarnih prometnica u mediteranskoj i submediteranskoj zoni te izgradnja novih</p>		<p>popisa mjera prilagodbe za određene sektore.</p> <p>Izričaj u tekstu Strategije je nadopunjen predloženim.</p>
	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	<p>Predlažemo da se Tablica 7-3: Procjena potrebnih iznosa i izvora financiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama prema sektorima (u milijunima kuna) za razdoblje provedbe Strategije prilagodbe do 2040. godine, izbriše .Naime, financijski iznosi koji se u njoj navode nisu u skladu sa stvarnim stanjem. Posebice jer se iznosi odnose na trenutnu financijsku perspektivu 2014.-2020., a iznos od 159,50 milijuna kuna iz Europskog socijalnog fonda (ESF) nije predviđen za provedbu aktivnosti u sektorima razrađenih u tablici. Stoga predlažemo brisanje.</p>	Prihvaćen	U tablici su izbrisani dijelovi koji specificiraju izvor financiranja, odnosno nazive fondova EU.

